

Vuosikertomus

20
22

Kevätkokous 20.4.2023
Käsitelty hallituksessa 9.3.2023

Vuosikertomus 2022

Sisällysluettelo

Omaishoitoyhteisö – vahva vaikuttaja	3
Vaikuttavaa viestintää	5
Ohjausta ja neuvontaa matalalla kynnyksellä	8
Järjestötyö jäsenyhdistysten tukena	11
OmaisOiva edistää omaishoitajien hyvinvointia	19
Jangsterit – nuoret hoivaajat -hanke.....	24
Rahkeet riittämään -hanke työikäisten omaishoitajien tukena	28
Suomen omaishoidon verkosto.....	33
Miten jaksat omaishoitaja? -hanke vahvisti mielen hyvinvoinnista puhumista	39
Tunne voimavarasi -yhteistyöhanke tuki ikääntyviä omaishoitajanaisia	42
Apurahoja Wihurin yhteisöpalkinto -rahastosta	44
Luottamusjohto, henkilöstö ja talous.....	46
Luottamushenkilöt ja henkilöstö.....	48
LIITE 1 Liiton keskeisiä kansallisia ja kansainvälisiä järjestöyhteistyökumppaneita.....	51

Omaishoitoyhteisö – vahva vaikuttaja

Omaishoitajaliitto toimii omaishoitajien ja omaishoitoperheiden aseman parantamiseksi ja tukemiseksi, tukee jäsenyhdistystensä toimintaa sekä tekee kansainvälistä yhteistyötä.

Omaishoitoyhteisöön kuuluu 66 jäsenyhdistystä, joista noin puolet sai pääosan tulo- ja tukerahoituksestaan STEA-valtionavustuksina ja noin puolet toimii täysin vapaaehtoisesti. Vuoden lopussa jäsenyhdistyksiin kuului 11 441 jäsentä (11 490, v. 2021). Yhdistyksistä erosi vuoden aikana 1 470 ja niihin liittyi 1 581 jäsentä. Vuoden lopussa liitolla oli 1 366 tukijäsentä.

Vaikuttamistyön kärkenä työikäiset omaishoitajat

Omaishoitajaliiton hallitus linjasi eduskuntavaalivaikuttamista tavoitteena saada omaishoidon kehittämistä koskevia kirjauksia hallitusohjelmaan: työssäkäyvien omaishoitajien omaishoitovapaan parannukset, omaishoitolain uudistus ja kansallisen poikkihallinnollisen omaishoito-ohjelman laatiminen.

Vaikuttamistyössä painotettiin vahvasti työikäisten omaishoitajien tarpeita, missä keskeisenä keinona on ollut Rahkeet riittämään -kehittämishanke vuosina 2020–2022. Liitto järjesti Rahkeet riittämään – suuntia omaishoidon ja työelämän yhteensovittamiseen -seminaarin maaliskuussa Helsingin Musiikkitalolla ja striimattuna. Seminaari käsitteli omaishoitoa sosiaaliturvauudistuksen ja työelämään liittyvien kysymysten valossa. Osallistujiksi oli kutsuttu kansallisia ja alueellisia päättäjiä sekä virkamiehiä.

Omaishoitajaliitto jätti viisi kannanottoa tai asiantuntijalausuntoa sekä yhdeksän tiedotetta. Liittoa kuultiin kaksi kertaa sosiaali- ja terveysvaliokunnassa koskien lakimuutosesityksiä ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi ja lakiesitystä vammaispalvelulainaksi. Eduskunnan omaishoidon tukiryhmä kokoontui kerran, ja liitto vastasi tukiryhmän sihteeriydestä ja taustavalmisteluista.

Liiton edustajat toimivat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen omaishoidon kriteerien yhdenmukaistamista selvittävän hankkeen ohjausryhmässä. Liitto nosti mediaan kriittiset näkemyksensä mm. THL:n pohjaehdotuksen palkkioiden matalasta tasosta.

Yhteistyötä jatkettiin sosiaali- ja terveysministeriön vanhus- ja eläkeasian neuvottelukunnan jäsenenä ja Kelan järjestöjen yhteistyöryhmässä. Lisäksi toimittiin aktiivisesti SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n kanssa monissa järjestötoimintaa ja sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä esimerkiksi EAPN-Fin:ssä (Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen verkoston Suomen ryhmä).

Aktiivista eurooppalaista yhteistyötä ja Euroopan omaishoitajien päivän kampanjointia

Omaishoitajaliitto on aktiivinen toimija omaishoidon eurooppalaisessa Eurocarers-verkostojärjestössä, jonka puhejohtajana toimii liiton toiminnanjohtaja. Liitolla on edustajat myös Eurocarersin tutkimus- ja vaikuttamisryhmissä, joiden yhteiskokoukseen liiton edustajat osallistuivat syyskuussa Sloveniassa.

Euroopan omaishoitajien päivänä tuotettiin verkkosivuille ja sosiaaliseen mediaan kampanjamateriaalia omaishoidon sukupuolten tasa-arvotemasta yhteistyössä Eurocarersin kanssa. Liitto myös piti esityksen eduskunnan naisverkoston kokouksessa sukupuolten tasa-arvo omaishoidossa -teemasta osana kampanjointia.

Medianäkyvyys – osa vaikuttamisviestintää

Valtakunnallisista medioista tuli liitolle runsaasti yhteydenottoja omaishoitokysymyksistä ja haastattelupyyntöjä asiantuntijoillemme mm. Yle A-studioon. Useiden medioiden toimittajia ja myös freelance-toimittajia autettiin omaishoitoa koskevien juttujen taustoittamisessa. Liitto myös välitti omaishoitajia haastateltaviksi medioille yhdessä jäsenyhdistysten kanssa.

Vaikuttavaa viestintää

Liiton viestinnän tavoitteena on tukea liiton vaikuttamistyötä ja välittää tietoa omaishoidosta ja siihen liittyvistä kysymyksistä sekä välittää myönteistä kuvaa omaishoidosta ja sen tukemisen merkityksestä.

Viestinnän kanavia ovat Lähellä-lehti, verkkosivut, somekanavat ja tiedotteet sekä painetut oppaat ja esitteet, jotka julkaistaan myös sähköisinä versioina liiton verkkosivuilla www.omaishoitajat.fi.

Liiton viestintä rakentaa yhteyksiä medioihin ja palvelee niitä hankkimalla yhdessä jäsenyhdistysten kanssa haastateltavia omaishoitoa koskeviin uutisiin ja artikkeleihin.

Lähellä-lehti tavoitti jäsenet ja Omaishoitotiedote ammattilaiset

Lähellä-jäsenlehti ilmestyi neljä kertaa. Lehden painosmäärä oli 16 000 kappaletta/julkaisu. Lehtiä painettiin toimintavuotena yhteensä 64 000 kappaletta.

Yhdistysten jäsenten, kannatusjäsenten ja Omaishoitajaliiton tukijäsenten ohella lehteä lähetetään muun muassa kansallisen tason päättäjille. Myös jäsenyhdistykset saivat Lähellä-lehteä jaettavakseen.

Jokaisessa numerossa käsiteltiin kahta teemaa laajemmin useasta näkökulmasta:

Lähellä 1/2022: Omaishoidon tuki, Mielen terveyden häiriöt

Lähellä 2/2022: Itsenäistyvä erityisnuori, Kuvataide

Lähellä 3/2022: Omaishoitoystävällinen työelämä, Nuoret hoivaajat

Lähellä 4/2022: Ikääntymisen haasteet, Omaishoito ja parisuhde

Lisäksi lehti kertoi omaishoidon ajankohtaisista asioista ja välitti kuvaa omaishoidosta henkilökuvien avulla.

Lehdessä kerrottiin myös jäsenyhdistysten toiminnasta kuten Satakunnan paikallisyhdistysten vaikuttamistoiminnasta Satasote-hyvinvointialueella, vertaistuesta, yhdistysten kokemuksista varainhankinnasta ja yhdistysten valmistautumisesta hyvinvointialueisiin siirtymiseen.

Lehti julkaistiin sekä painettuna että sähköisenä versiona. Lähellä-lehden toimituslinjauksia käsittelee toimitusneuvosto, joka kokoontui vuonna 2022 neljä kertaa.

Omaishoitajien parissa työskenteleville ammattilaisille julkaistiin Omaishoitotiedote neljästi vuodessa Lähellä-lehden ilmestymisen yhteydessä. Tiedotteessa on linkki sähköiseen Lähellä-lehteen sekä ajankohtaista omaishoitoasiaa. Jakelulistalla on muun muassa Suomen omaishoidon verkoston, kuntien ja seurakuntien työntekijöitä, yhteistyökumppaneita ja muita sidosryhmiä. Vastaanottajia sähköpostilistalla oli vuoden 2022 lopulla 2 150. Uusia tilaajia tuli vuoden aikana 82.

Mittava verkkosivu-uudistus, some-viestintää kehitettiin

Omaishoitajaliitto ylläpitää www.omaishoitajat.fi-verkkosivuja, joilta löytyy monipuolista omaishoitajien arkea tukevaa tietoa. Sivusto kertoo liiton toiminnasta alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Sivustolla on myös yhteystiedot kaikista jäsenyhdistyksistä. Sivujen teknisestä alustasta vastasi marraskuuhun asti Webveistämö Oy.

Liitto toteutti toimintavuoden aikana mittavan verkkosivu-uudistuksen. Suunnittelutyö aloitettiin keväällä 2022, ja uudet sivut julkaistiin omaishoitajien viikkoa edeltävällä viikolla 15.11.2022. Sivuston toteuttajaksi valittiin tarjouskilpailun jälkeen Poutapilvi Oy, jolla on pitkä kokemus muun muassa järjestöjen verkkosivuista.

Verkkosivu-uudistuksen toteutti Poutapilvi Oy:n lisäksi Omaishoitajaliiton asiantuntijoista koottu kuusihenkinen työryhmä, joka vastasi sivujen rakenteesta. Lisäksi kaikki liiton työntekijät osallistuivat sisällön tuotantoon.

Sisällöntuotannon tueksi liitto järjesti henkilökunnalle verkkokirjoittamisen kurssin, joka sisälsi yhden kolmituntisen lähikoulutuksen sekä kaksi etäkoulutuspäivää. Etäkoulutukset järjestettiin kolmessa ryhmässä tunnin koulutuksena. Lisäksi järjestettiin kaikille suunnattu kahden tunnin etäkoulutus. Koulutuksesta vastasi Anja Alasilta, ja hän antoi henkilökohtaista palautetta kurssilaisten kirjoituksista.

Toimintavuonna www.omaishoitajat.fi-sivuilla käytiin 117 873 kertaa. Kävijöitä oli 83 782. Suosituin sivu oli Omaishoidon tietopaketti 81 888 käyntiä (vuonna 2021 56 622) ja seuraavaksi suosituin etusivu 30 688 kertaa (42 309). Kolmanneksi suosituin oli Tapahtumat-sivu 5 300 (7 344) ja neljänneksi suosituin yhteystietosivu 5 285 (7 485).

Liiton käyttämät sosiaalisen media kanavat olivat Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn ja YouTube.

Someviestinnällä kannustettiin jäsenyhdistyksiä ja omaishoitoyhteisössä toimivia henkilöitä vaikuttamaan omaishoitajien asemaan ja tekemään omaishoitoyhteisöä ja sen työtä positiivisella tavalla tunnetuksi.

Somesisältöjä ovat olleet muun muassa ajankohtaiset omaishoitoasiat, tapahtumatiedottaminen ja -uutisointi, Lähellä-lehden juttunostot, omaishoitajien tarinat sekä erilaiset piristyspostaukset.

Eduskuntavaalien vaikuttamistyötä silmällä pitäen Omaishoitajaliiton some-julkaisua kehitettiin palkkaamalla syyskuusta lähtien määräaikainen sometoimittaja. Vaalivaikuttamisen lisäksi hän osallistui liiton muuhun some-julkaisuun sekä liiton viestintään.

Vuoden lopussa liiton Facebook-tilillä oli 4 822 tykkääjää, Twitterissä 1 442 seuraajaa ja Instagramissa 2 028 seuraajaa. LinkedIn seuraajia oli 86. YouTube-kanavalla oli yhteensä 16 698 katselukertaa.

Viestinnän tuotoksia ja tunnuslukuja vuonna 2022	
Painettu materiaali liiton ja yhdistysten käyttöön	Painosmäärä
Lähellä-lehti. Painos 16 000 / numero	4 nroa yht. 64 000
Sähköinen viestintä (vuoden 2021 luvut suluissa)	Tunnuslukuja
www.omaishoitajat.fi-sivuilla käynnit	117 873 (171 571)
www.omaishoitajat.fi-sivuilla kävijät	83 782 (116 909)
Facebook-tykkääjät	4 822 (4 249)
Twitter-seuraajat	1 442 (1 144)
Instagram-seuraajat	2 028 (1 545)
LinkedIn-seuraajat	86 (40)
YouTube-katselukerrat	16 698 (41 027)
Tiedotteet ammattilaisille ja medialle	Määrä
Omaishoitotiedote, n. 2000 tilaajaa	4
Mediatiedote STT Infon kautta; jakelulistalla n. 250 mediaa	6
Muut tiedotteet	3

Taulukko 1. Viestinnän tuotoksia ja tunnuslukuja vuonna 2022.

Resurssit

Viestinnästä vastasivat toimintavuonna toiminnanjohtaja ja viestinnän asiantuntija. Lisäksi viestintä kuului liiton kaikkien asiantuntijoiden työnkuvaan.

Viestintään palkattiin 1.9.2022 määräaikainen viestinnän asiantuntija ja 19.9.2022 määräaikainen sometoimittaja.

Lähellä-lehden taitosta vastasi PunaMusta Oy ja painosta Grano Oy. Lähellä-lehden kustannuksia katettiin AY-avustuksen lisäksi ilmoitushankinnalla, josta vastasi TJM-Systems Oy.

Ohjausta ja neuvontaa matalalla kynnyksellä

Ohjauksen ja neuvonnan tavoitteena on tukea läheis- ja omaishoitajia omaishoitajuudessa, jakaa tietoa sekä kertoa erilaisista mahdollisuuksista, joita omaishoitajuuteen liittyy.

Liiton tarjoamia neuvonnan kanavia ovat valtakunnallinen puhelinneuvonta ja chat-palvelu. Tämän lisäksi neuvonnan kysymyksiä tulee suoraan työntekijöille henkilökohtaisesti ja sähköpostitse. Somekanavien viestipalvelut mahdollistavat myös yhteydenoton Facebookin, Instagramin ja Twitterin kautta.

Valtakunnallinen omaishoidon neuvontapuhelin jakaa tietoa ja tukee omaishoitajaa

Liiton valtakunnallinen puhelinneuvonta on kaikille läheis- ja omaishoitajille sekä omaishoidosta kiinnostuneille tarkoitettu palvelu. Puheluihin vastaavat liiton asiantuntijat. Tärkeä osa ohjausta ja neuvontaa on läheis- ja omaishoitajien ohjaaminen paikallisen vertaistuen piiriin eli ohjata soittajat lähimpään omaishoitoyhdistykseen.

Puhelinneuvonta oli avoinna tammikuusta kesäkuuhun maanantaista torstaihin klo 9–15. Elokuun alusta puhelinneuvonta palveli maanantaista torstaihin klo 10–14. Aikataulumuutoksella varmistettiin resurssien riittävyys. Neuvontapuheluita oli koko vuonna yhteensä 547. Neuvonnan puheluiden kokonaiskesto vuoden aikana oli 85 tuntia.

Loppuvuodesta kilpailutettiin puhelinjärjestelmä, minkä seurauksena vuoden 2023 alusta puhelinneuvontaa voidaan tarjota omaishoitajille maksutta.

Chat-palvelusta saa nopeaa ja asiantuntevaa ohjausta

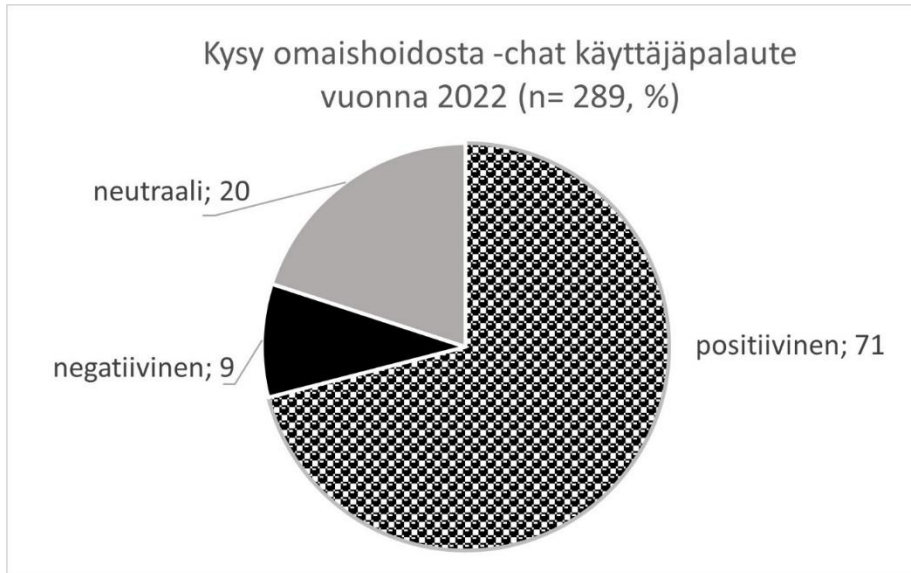
Kysy omaishoidosta -chat on matalan kynnyksen neuvontaa, jossa omaishoidosta voi kysyä anonyymisti. Chattiin ovat vastaamassa liiton asiantuntijoiden lisäksi jäsenyhdistysten ammattilaiset. Liiton työntekijöiden lisäksi mukana oli 28 yhdistystyöntekijää 17 eri yhdistyksestä.

Kysy omaishoidosta -chat oli auki tammikuusta kesäkuuhun maanantaista perjantaihin klo 9–12. Elokuun alusta Kysy omaishoidosta -chat oli auki maanantaista torstaihin klo 9–12. Tämän lisäksi syyskuusta joulukuuhun oli kerran kuussa vertaischat sekä Kysy omaishoidosta -chat myös ilta-aikaan. Vertaischatin tarkoituksena oli mahdollistaa omaishoitajien vertaistuellinen keskustelu verkon välityksellä. Ilta-aikaan toteutettava chat päätettiin päättää vuoden loppuun vähäisien yhteydenottojen takia.

Kysy omaishoidosta chattiin tuli yhteensä 540 yhteydenottoa. Iso osa yhteydenotoista liittyi joko omaishoidon tuen hakemiseen (n=104) tai omaishoittoa tukeviin palveluihin (n=89). Muuhun kuin omaishoittoon liittyviä yhteydenottoja oli määrällisesti eniten (n=117). Tähän luokkaan liittyvät yhteydenotot koskivat mm. omaishoitoyhdistyksen

jäsenyyttä, aluevaaleja, verotusta, yhdistystoimintaa, koronavirusta sekä kyselyitä liiton järjestämistä tapahtumista.

Noin puolet (54 %, n=289) asiakkaista jätti arvon chat-palvelusta. Palautteesta 71 % oli positiivista, 20 % neutraalia ja 9 % negatiivista.



Kuvio 1. Kysy omaishoidosta -chat palvelusta annetut arviot vuonna 2022.

Kysy omaishoidosta -chatissa asiakkaiden on myös mahdollista vastata chatin jälkeen kyselyyn ja antaa kirjallista palautetta. Kyselyssä selvitetään, pääsikö asiakas asiassaan eteenpäin sekä kuinka todennäköisesti hän suosittelisi palvelua muille.

Vastaajista 120 pääsi asiassaan chatin avulla eteenpäin (85 %). Kyselyyn vastanneista (N=141) 87 % (n=123) sanoi melko tai erittäin todennäköisesti suosittelevansa palvelua. Yhteensä 33 henkilöä jätti kirjallisen palautteen. Palautteissa kiiteltiin chatin helppokäyttöisyyttä sekä asiakaspalvelun laatua.

”Nopea asiallinen vastaus. Ehdottomasti tarpeellinen palvelu – kiitos!”

”Kiitos hyvästä ja hyödyllisestä palvelusta!”

”Kiitos asiantuntevista vastauksista!”

Neuvontapalvelut vastasivat omaishoitajien tarpeisiin liittyen tiedonsaantiin. Järjestölähtöinen neuvonta mahdollistaa matalan kynnyksen tuen. Saatujen palautteiden perusteella neuvonta ja ohjaus koettiin tarpeelliseksi ja sen avulla omassa tilanteessa päästiin eteenpäin.

Lakiwebinaareissa käsiteltiin omaishoitajien arkeen liittyviä teemoja

Vuoden aikana järjestettiin kaksi ”Kuinka lakia luetaan” -webinaaria. Maaliskuussa aiheena oli *Tuet ja maksut omaishoitoperheessä*. Marraskuun webinaarissa käsiteltiin edunvalvontaa, omaisen tiedonsaantioikeutta sekä omaishoitajan itsemääräämisoikeutta. Webinaareihin osallistui yhteensä 198 henkilöä.

Osallistujat kokivat webinaarit hyödyllisiksi. Maaliskuussa 100 % palautekyselyyn vastanneista oli joko melko samaa tai täysin samaa mieltä väitteestä ”Koulutus oli minulle hyödyllinen” (N=11). Marraskuussa vastaava luku oli 87 % (N=30).

Järjestötyö jäsenyhdistysten tukena

Järjestötyön tavoitteena on omaishoitotilanteessa olevien henkilöiden osallisuus ja voimaantuminen. Omaishoitajaliitto vahvistaa omaishoitoyhteisöä, kehittää ja lisää vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia sekä tarjoaa monipuolista koulutusta ja ohjausta jäsenyhdistysten toimijoille. Yhdistysten vertaistoiminta tukee omaishoitajien edunvalvontaa ja edistää omaishoitajien tarvitsemien palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta ja laatua.

Omaishoitajaliiton aluetyö koostuu alueellisesta vaikuttamistoiminnasta sekä jäsenyhdistysten vapaaehtois- ja kansalaisjärjestötoiminnan edistämisestä. Tähän sisältyy myös yhdistysten ammatillisen tukitoiminnan edistäminen.

Korona-aika ja hyvinvointialuesiirtymä haastoivat etenkin täysin vapaaehtoisesti toimivia omaishoitajayhdistyksiä. Osa niistä ei jaksanut toimia yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Toimintavuoden lopussa liittoon kuului 66 jäsenyhdistystä.

Runsas puolet jäsenyhdistyksistä toimi vapaaehtoisvoimin ja 31 yhdistyksessä oli työntekijöitä, valtaosa STEAn hankkeissa toimivia. Yhteensä yhdistyksissä oli 42 STEA-avusteista hanketta, useimmat Omaisoiva-hankkeita. Yleisavustusta saivat Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ja Oulun seudun omaishoitajat.

Liitto hakee vuosittain STEAn jäsenjärjestöavustusta, jota delegoidaan edelleen vapaaehtois pohjaisesti toimiville jäsenyhdistyksille vertaistoimintaan ja virkistys- sekä muihin tilaisuuksiin. Toimintavuonna 16 jäsenyhdistystä sai järjestöavustusta, jota on mahdollista myöntää vuosittain maksimissaan 5 000 euroa yhdistystä kohti.

Hyvinvointialuille siirtyminen alueellisen vaikuttamisen keskiössä

Hyvinvointialueille siirtymisen valmistelu hallitsi alueellista vaikuttamista koko toimintavuoden. Aluetyö tuki yhdistysten vaikuttamistoimintaa pyrkien vahvistamaan omaishoidon paikantumista hyvinvointialueiden palvelurakenteisiin jo siirtymävaiheessa.

Omaishoidon näkökulman edistäminen vaati vaikuttamistyötä erilaisiin hyvinvointialueiden suunnittelu- ja työryhmiin pääsemiseksi. Omaishoidon tarpeiden huomioiminen rakentuvissa palvelustrategioissa ja -ketjuissa varmistaa omaishoitoperheiden hyvinvointia. Työryhmissä myös päätettiin asiakkaiden kuulemisista ja kuulemistilaisuuksien järjestämisestä omaishoidon toimintaohjeiden osalta.

Liiton ja jäsenyhdistysten merkitys omaishoitajien näkemysten välittäjänä korostui etenkin omaishoidon monimuotoisuuden tunnistamisessa. Omaishoidon on tärkeä tulla huomioiduksi eri-ikäisten ja eri ryhmien palvelustrategioissa, jotta asiakaslähtöisen ja yksilöllisen tuen saaminen on mahdollista.

Lisäksi oli tärkeä tuoda omaishoidon näkökulmaa esiin kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) yhdyspintatyössä julkisen ja kolmannen sektorin kanssa.

Sopimuksettomat omaishoitoperheet tarvitsevat myös tietoa ja tukea, jota muun muassa yhdistykset tarjoavat ja tarvitsevat siihen toimintaresursseja.

Hyvinvointialueilla erilaisia vaikuttamisen toimintamalleja

Yhdistykset hyödynsivät liiton aluevaalivaikuttamisen materiaaleja, ja omaishoito näkyi aluevaaleissa 23.1. Yhteistyö uusien aluevaltuutetuksi valittujen 15 yhdistystoimijan kanssa aloitettiin heti. Aluevaltuutettujen yhdistysten hallitusten jäsenten ja työntekijöiden tapaaminen järjestettiin kaksi kertaa verkossa. Keskustelua käytiin muun muassa Omakarista ja jäsenyhdistysten hyvinvointialueyhteistyön edistymisestä. Vuonna 2023 ryhmää laajennetaan kutsumalla kaikkia halukkaita aluevaltuutettuja tapaamisiin verkossa.

Hyvinvointialueilla syntyi erilaisia vaikuttamistoimintamalleja kuten työryhmiä, omaisneuvostoja ja teemapäiviä. Aluevastaavat vastasivat yhdistysten tarpeisiin tuottamalla tilaisuuksiin sisältöä ja materiaalia sekä osallistamalla vaikuttamistyöhön paikan päällä ja verkossa. Taulukossa 2 esitetään alueiden vaikuttamis- ja verkostotyöryhmien lukumäärät.

Alueellinen vaikuttamis- ja verkostotyö			
Toiminto	Ryhmiä	Tilaisuuksia	Osallistujia
Omaishoidon vaikuttamistyöryhmät hyvinvointialueilla	20	46	396
Verkostotyö, tukiryhmät ja työkokoukset	33	69	550

Taulukko 2. Alueelliset vaikuttamistyöryhmät ja verkostotyö vuonna 2022.

Koska soteuudistus hyvinvointialueilla oli eri vaiheissa, myös työskentely jäsenyhdistysten kesken eteni eri tahdissa. Osassa alueita oli jo yhtenäiset omaishoidon toimintaohjeet tai oltiin jo pitkällä niiden laatimisessa. Osassa työskentely vasta käynnistyi syksyllä kovalla kiireellä.

Aluevastaavat osallistuivat 11 hyvinvointialueen omaishoidon toimintaohjeiden valmisteluun. Yhdessä kunkin alueen yhdistysten kanssa oltiin mukana kuulemispalavereissa ja kommentoitiin toimintaohjeluonnoksia. Tämä vahvisti yhdistysten osaamista ja tuki heidän vaikuttamistyötään. Toimintaohjeisiin saatiin omaishoitoperheitä hyödyttäviä kirjauksia muun muassa omaishoidon kriteereihin ja lakisääteisten vapaapäivien käyttöön.

Jäsenyhdistysten yhteistyön merkitys samalla alueella toimivien yhdistysten kesken korostui entisestään hyvinvointialueille siirryttäessä. Tiivis yhteistyö yhdistysten kesken tuotti parempia tuloksia omaishoitoperheiden tukemisessa. Yhteistyö julkisen kanssa onnistui paremmin, kun yhdistykset toimivat yhteisen suunnitelman mukaan ja työnjako oli mietitty.

Työntekijäyhdistykset työntekijäresursseineen pääsivät usein työryhmiin. Ne ottivat yhteisyhdistyksen roolin ja kokosivat alueen jäsenyhdistykset yhteiseen

vaikuttamiseen. Omaishoidon verkoston alueelliset ryhmät toivat vaikuttamistyöhön laajuutta ja volyymin. Vajaalla neljänneksellä hyvinvointialueista jäsenyhdistysyhteistyö etsi vielä muotoaan ja tarkoituksenmukaista yhteistä vaikuttamistapaa.

Omaishoito keskiöön hyvinvointialueella -alueseminaariin 29.8. Joensuussa osallistui 30 omaishoitajaa, yhdistystoimijaa, sote-toimijaa ja päättäjää.

”Hyviä esityksiä – hyvää ja ajankohtaista tietoa hyvinvointialueelle siirtymisestä. Hyvää myös, että hyvinvointivaltuuston edustajia paikalla.”

Jäsenyhdistykset arvioivat saamaansa tukea alueellisessa vaikuttamisessa

Liiton jäsenyhdistysten arviointikyselyyn vastasi yhteensä 44 eri yhdistyksen edustajaa. Liiton tuki edisti yhdistyksen edunvalvontaa (koulutukset, ohjaus alueellisessa vaikuttamisessa) -väittämästä 77 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, 16 % jokseenkin eri mieltä ja 7 % ei osannut sanoa. Vastaajista (N=95) yhdistyksen hallitusjäseniä oli 57 % ja työntekijöitä 43 %.

Jäsenyhdistyksiltä kysyttiin eri kyselyllä vielä tarkemmin aluetyöltä saamastaan tuesta hyvinvointialuevaikuttamisessa. Runsas kolmannes vastaajista (N=29) arvioi saaneensa riittävästi tai hyvin tukea, kolmannes jonkin verran ja 28 % ei osannut sanoa.

Yhdistykset kokivat saaneensa tietopohjaista tukea, kannustusta sekä yhteistyö- ja taustatukea aluevastaavilta. Saatua tuki on auttanut pääsemään mukaan erilaisiin vaikuttamisen kannalta tärkeisiin rakenteisiin ja tilaisuuksiin.

”Liiton valmiit materiaalit toimivat hyvänä apuna alueen vaikuttamistyössä.”

”Liitto on ollut monessa, olemme saaneet konsultointitukea sekä muutenkin feedbackia toimintaamme.”

”Liitto on tukenut ja ollut mukana alueen tilaisuuksissa, joissa on keskusteltu kumppanuuksista ja laadittu kumppanuussopimukset.”

”Maakunnan kolmen omaishoitoyhdistyksen kesken kumppanuussopimus ja sopimus työnjaosta.”

Toimintavuoden lopulla noin puolet yhdistyksistä kertoi, että omaishoitajien yhteydenotot ovat lisääntyneet hyvinvointialueille siirtymisen lähestyessä. Yhdistyksissä ja liitossa varauduttiin siirtymään tiedottamalla läheis- ja omaishoitajille tulevista muutoksista ja niiden vaikutuksista, tekemällä materiaalia ohjaukseen ja neuvontaan sekä järjestämällä koulutuksia, esimerkiksi teematurinoita.

Valtakunnalliset järjestötilaisuudet vahvistivat yhteistä tietopohjaa

Valtakunnallisissa koulutuksissa on tilaisuus verkostoitua ja oppia toisilta sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä. Käsiteltävät teemat tukivat hyvinvointialueille siirtymistä sekä ajankohtaisia omaishoidon ja yhdistystoiminnan haasteita.

Tammipäivään 18.1. osallistui 71 jäsenyhdistysten työntekijää verkossa. Työntekijät saivat yhdessä pohtia omaishoidon sisällöllisiä kysymyksiä, syventää tietämystä niistä ja kehittää työhönsä liittyviä omaistoiminnan ajankohtaisia asioita. Tammipäivän arvioi itselleen hyödylliseksi 90 % kaikista palautteen antaneista (N=44).

”Teema omaishoito tunnetoimintana antoi paljon ajattelemisen aihetta ja teemasta ihan varmasti tulee hyödynnettyä keskusteluihin omaishoitajien kanssa. Myös tietopaketti oli äärimmäisen hyvä, kattava, ja jota varmasti tulee tulevaisuudessa hyödynnettyä.”

Liiton järjestöpäiviin syyskokouksen yhteydessä 12.–13.10. Hämeenlinnassa osallistui 75 jäsenyhdistysten hallituksen jäsentä ja työntekijää. Järjestöpäivien tavoitteena oli vahvistaa yhteistä tietopohjaa hyvinvointialue- ja kuntavaikuttamiseen sekä tarkentaa yhdessä omaishoitoyhteisön linjauksia vaikuttamisessa. Päivillä käsiteltiin myös järjestöjen rahoitusnäkyviä ja omaishoitoyhteisön strategian päivitystä.

Järjestöpäivien kaikki palautteen antajat (N=53) pitivät päiviä itselleen hyödyllisinä ja kokivat kuuluvansa omaishoitoyhteisöön. Ymmärryksen vaikuttamistyöhön katsoi vahvistuneen hyvin tai erinomaisesti 98 % ja tietämyksen rahoitusnäkyymiin lisääntyneen 92 % mielestä.

”Järjestöpäivän teeman sisältöjä avattiin monipuolisesti ja kaikki puhujat olivat alansa asiantuntijoita.”

Parasta järjestöpäivissä oli palautteen antajien mielestä tiedon jakaminen ja omaishoitoyhteisöön kuulumisen tunne.

”Kollegojen tapaaminen ja kokemus yhteisöstä.”

”Hyvää tietoa käynnissä olevista muutoksista. Toisten toimijoiden ja liiton henkilöiden tapaaminen.”

Jäsenyhdistysten hallituspäivä pidettiin 13.9. osin verkossa ja osin Tampereella tapaamisena. Hallitustoimijat tarvitsevat vapaaehtoisina tukea ja vertaisuutta toimimiseen vastuullisessa roolissa. Hallitustoimijoiden päivä tarjosi sekä tiedollista että hyvinvointiin liittyvää sisältöä yhdistysten hallitusaktiiveille osallistujalähtöisesti. Osallistujia oli 20.

Valtakunnallisen omaishoitajien viikon pääjuhla pidettiin 24.11. Turussa vapaaehtoistoiminnan teemalla yhdessä Turun paikallisen jäsenyhdistyksen kanssa. Osallistujia oli 136.

Valtakunnallisella viikolla jäsenyhdistykset toteuttivat yhteistyötahojensa kanssa yli sata erilaista tilaisuutta omaishoitajille. Tämä perinne on jatkunut jo kaksikymmentä vuotta.

Arviointikyselyssä jäsenyhdistyksistä 78 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että valtakunnallinen omaishoitajien viikko lisäsi vapaaehtoistoiminnan näkyvyyttä.

Jäsenyhdistysten toimijoille suunnatut valtakunnalliset koulutukset		
Ajankohta	Tapahtuma	Osallistujat
18.1.	Tammipäivä verkossa	71
13.9.	Jäsenyhdistysten hallituspäivä, Tampere ja verkko	20
12.–13.10.	Omaishoitajaliiton järjestöpäivä, Hämeenlinna	75
24.11.	Omaishoitajien viikon pääjuhla, Turku	136

Taulukko 3. Jäsenyhdistysten toimijoille suunnatut valtakunnalliset koulutukset ja niiden osallistujamäärät vuonna 2022.

Koulutuksia, tukea ja työvälineitä yhdistystoimintaan

Jäsenyhdistysten hallitustoimijoille, muille vapaaehtoisille sekä työntekijöille järjestettiin koulutuksia ja ohjauksellisia tapaamisia. Lisäksi tehtiin muun muassa vaikuttamisen ja vapaaehtoistyön materiaaleja sekä työkaluja seuraavan vuoden teemaan *arjen turvallisuus*.

Jäsenyhdistyksille järjestettiin kuusi *AlueAvain-koulutuspäivää* verkossa ja osin myös paikan päällä, niihin osallistui 121 järjestötoimijaa. Myös Suomen omaishoidon verkoston toimijoilla oli mahdollisuus osallistua AlueAvaimiin.

Koulutusten teemoina olivat muun muassa sotemuutos, yhdistysten toiminnan arviointi ja hyvät käytännöt sekä työikäiset omaishoitajat. *VerkostoAvain-koulutus* järjestettiin 16.2. Suomen omaishoidon verkoston kanssa. Tavoitteena oli hyvinvointialuevaikuttamisen ja järjestöyhteistyön osaamisen vahvistuminen omaishoidon kysymyksissä. Päivässä jaettiin myös yhdistysten vaikuttamisen hyviä käytäntöjä.

Webropol-palautekyselyjen mukaan (N= 74) AlueAvain-koulutusten osallistujista (121) 80 % oli yhdistysten työntekijöitä, 10 % hallitustoimijoita ja 10 % muita vapaaehtoisia tai Suomen omaishoidon verkoston paikallistoimijoita. Vastaajista yli 90 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä koulutuksen hyödyllisyydestä itselleen.

”Erlaisia työskentelykeinoja, jotka sopivat meidän alueella vaikuttamiseen. Käyttöön otan myös muutostilanteen oppaan niiltä osin kuin se on mahdollista.”

Järjestötyön teematurinoita järjestettiin yhdistyksille kuusi kertaa verkossa. Turinat käsittelivät vapaaehtoistyötä, asumisen turvallisuutta, omaishoitajien valtakunnallisen viikon viestintää, hyvinvointialueille siirtymistä sekä turvallisuusuhan vaikutuksia yhdistystoiminnassa. Teematurinoihin osallistui 119 yhdistystoimijaa. Niistä kerättiin suullista palautetta ja tehtiin tapahtumakohtainen itsearviointi. Teematurinoiden vuorovaikutuksellisuutta ja ajankohtaisuutta kiitettiin.

Alueilla toteutetut koulutukset, yhteistyötilaisuudet ja yhdistyskonsultointi		
Toiminto	Osallistujat	Tilaisuuksia
AlueAvain-koulutukset	121	6*
Teematurinat, järjestötyö	119	6
Muut liiton koulutukset /tapahtumat	55	2
Yhteistyötilaisuudet	188	8
Yhdistyskäynnit **	304	46
Yhdistyksille annettu sähköpostineuvonta	1 048	-
Yhdistyksille annettu puhelinneuvonta	451	-

* Alueiden yhteiset ja valtakunnalliset AlueAvaimet.

** Tapaamisen lisäksi verkkopalaverit (ei yksittäisen yhdistystoimijan kanssa).

Taulukko 4. Alueilla toteutetut koulutukset, yhteistyötilaisuudet ja yhdistyskonsultointi vuonna 2022.

Vapaaehtois pohjaisesti toimivien yhdistysten huomioiminen on järjestötyössä tärkeää. Heitä varten järjestettiin muun muassa yksilöllisiä yhdistystapaamisia lähi- ja verkkotapaamisina. Kaikkiaan yhdistyskäyntejä ja -tapaamisia oli 46.

Järjestötoiminnan kaikissa 30 koulutuksessa oli yhteensä 1 057 osallistujaa. Lisäksi aluevastaavat kävivät puhumassa omaishoidosta kahdeksassa ulkopuolisen järjestäjän tilaisuudessa, joissa oli yhteensä 188 osallistujaa. Liiton 30-juhlavuoden Omaishoitajien voimalaulutoivekonsertti esitettiin uusintana vielä loppiaisenä Järviradiossa. Suuren suosion saanut toivekonsertti saavutti uusintanakin 60 000 kuuntelijaa.

Vapaaehtois pohjalta toimivat jäsenyhdistykset hakivat ja saivat STEAn järjestöavustusta liiton kautta mm. vertaistoimintaan ja tilaisuuksien järjestämiseen. Järjestöavustusta saaville yhdistyksille pidettiin talouskoulutus 7.9.

Yhdistyksiä ohjattiin aluetyössä hakemaan myös muita avustuksia esim. Ekbergin säätiöltä.

Katvealue työ oli vähäistä pandemian jatkuessa, koska verkkotyöskentely on monelle vierasta tai hankalaa ja tilaisuuksia ei voinut järjestää. Katvealue syntyy esimerkiksi pitkien välimatkojen tai yhdistysten toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Yhdistyksiä pystyttiin erityisesti tukemaan K-kauppiasliiton 110 000 euron lahjoituksella, jota jaettiin yhdistyksille väestöpohjan mukaan. ”Iloa ja virkistystä” -tapahtumia ikääntyneille omaishoitajille toteutti 50 jäsenyhdistystä. Tapahtumia oli yhteensä 70, osallistujamäärä tulee olemaan noin 3 000.

Vapaaehtois pohjaisesti ja katvealueilla toimiville yhdistyksille tällaiset tilaisuudet olivat erityisesti tarpeen, ja niistä tuli paljon hyvää palautetta sekä yhdistyksiltä että tilaisuuksiin osallistuneilta omaishoitajilta.

”Kiitos, nyt taas jaksaa.”

”Trevlig, avkopplande dag.”

”Kymppi plus. Kaikki on hienoa, miljö, ohjelma ja ruoka!”

”Mukavaa, kun K-kauppa huomioi meitä.”

Arviointikyselyssä (N=95) yhdistysten vastaajista 58,5 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että liiton tuki auttoi yhdistyksen varainhankinnassa (tuki avustusten hakemisessa ja muussa varainhankinnassa). Eri mieltä oli 25,5 % vastaajista ja 16 % ei osannut sanoa. Vastaajista 73 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että liitto onnistui omaishoitoyhteisön vahvistamisessa. Jokseenkin tai täysin eri mieltä oli 14 % ja 13 % ei osannut sanoa.

Vapaaehtoisten tuki omaishoitajille merkittävää

Vapaaehtoistoiminnan merkitystä yhteiskunnassa tuotiin esiin vuoden eri tapahtumissa. Erilaisilla liiton koulutuksilla ja materiaaleilla tuettiin yhdistyksiä vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä muun muassa teematurinassa 23.3.

Liiton ja yhdistysten yhteinen työryhmä oli aloittanut vuonna 2021 ideapajatyöskentelyn, jonka tavoitteena on erilaisen vapaaehtoistoimintaa tukevien työkalujen ja muun materiaalin tuottaminen omaishoitoyhteisön käyttöön. Ideapajassa toimi 4–8 yhdistystoimijaa kahden liiton työntekijän lisäksi, ja se kokoontui toimintavuoden aikana neljä kertaa.

Yhdistysten käytössä olevaan *Vapaaehtoistoiminnan salkkuun* päivitettiin työkaluja ja tehtiin niitä lisää muun muassa vapaaehtoisten rekrytointiin, sopimuksiin ja koulutuksiin.

Yhdistysten vapaaehtoisten haastatteluja julkaistiin mediassa omaishoitajien viikon jokaisena päivänä. He kertoivat vapaaehtoisena toimimisestaan ja kannustivat muita mukaan.

Liiton arviointikyselyssä 60 % vastaajista oli sitä mieltä, että liiton antama tuki vahvisti yhdistyksen vapaaehtoistoiminnan kehittymistä (koulutus, ohjaus, materiaalit), 20 % oli jokseenkin tai täysin eri mieltä ja 20 % ei osannut sanoa.

Monipuolista yhdistysviestintää ja materiaalia yhdistysten tueksi

Kongressi-jäsenrekisteri toimi sekä rekisterinä että viestimenä jäsenistölle. Jäsenrekisterillä oli 131 yhdistyskäyttäjää 52 yhdistyksestä.

Ajantasa-uutiskirje ilmestyi kuukausittain heinäkuuta lukuun ottamatta. Siinä kerrottiin tärkeimmät yhdistysuutiset ja ajankohtaiset tapahtumat. Ajantasassa houkuteltiin yhdistystoimijoita käyttämään myös *Yhdistysverkkoa*, jonne materiaalit ja muu tieto kootaan kattavasti. Ajantasa-uutiskirjeen vastaanotti yli 500 yhdistystoimijaa.

Yhdistysverkkoa kehitettiin palvelemaan yhdistysten vapaaehtoisia ja työntekijöitä tiedon lähteenä. Sieltä löytyy ajantasainen ja ajankohtaisin tieto koulutuksista ja

tapahtumista sekä monipuolista materiaalia yhdistystoiminnan tueksi eri toiminnan sektoreilta. Yhdistysverkkoa käytti yli 200 toimijaa 49 yhdistyksestä. Keskimäärin Yhdistysverkossa vierailuja oli 145 päivässä kuuden kuukauden seurantajaksolla.

Liitto tuotti ja päivitti jäsenyhdistyksille materiaaleja toiminnan tueksi Yhdistysverkkoon ja painettuina aineistoina. Yhdistyksille jaettiin omaishoitajaviikon materiaalia, muun muassa valtakunnallisen viikon esite.

Liiton vuosikalenteri teemalla *”Kuvat kertovat – tekemistä ja tunnelmaa ennen vanhaan”* tuotettiin jäsenyhdistysten varainhankinnan tueksi ja jaettavaksi omaishoitajille ja yhteistyökumppaneille.

Resurssit

Valtakunnallisesta järjestötoiminnasta vastasivat järjestöpäällikkö ja kehittämisspäällikkö. Kaikki liiton työntekijät osallistuivat valtakunnallisten koulutusten ja tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen. Järjestötyön resurssia käytettiin myös valtakunnallisen vaikuttamistyön sisältöjen työstämiseen.

Alueellisesta järjestötyöstä vastasi järjestöpäällikkö yhdessä aluekoordinaattorin ja kolmen aluevastaavan kanssa. Osa-aikaisesti mukana toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa oli myös verkostosuunnittelija.

Valtakunnallisen ja alueellisen järjestötoiminnan kulut katettiin pääsääntöisesti yleisavustuksella ja omalla varainhankinnalla. Myös Opintokeskus Sivikseltä on saatu tukea koulutuksien järjestämiseen.

OmaisOiva edistää omaishoitajien hyvinvointia

OmaisOiva-toiminnan valtakunnallisena tavoitteena on edistää omaishoitajien hyvinvointia ennaltaehkäisemällä kuormitusta ja uupumusta sekä vahvistamalla voimavaroja ja osallisuutta.

Liiton koordinoinnin tavoitteet:

- Omaishoitajia kohtaavien toimijoiden hyvinvointiosaaminen vahvistuu
- OmaisOiva-toiminnan laatu pysyy yllä / vahvistuu
- Omaishoitajien hyvinvointi vahvistuu

Liitto vahvisti yhdistyksien valmiuksia tukea omaishoitajien hyvinvointia

Omaishoitajaliitto koordinoi valtakunnallista OmaisOiva-toimintaa vahvistamalla jäsenyhdistysten kykyä ja valmiutta tukea omaishoitajien hyvinvointia. Liiton koordinaatiolla toteutettiin yhdistysten ja omaishoitajien tueksi 44 koulutusta ja tilaisuutta. Koulutuksien sisällöt suunniteltiin vastaamaan yhdistystoimijoilta esiin tulleisiin tarpeisiin omaishoitajien tukemisessa.

Lähes kaikki tilaisuudet järjestettiin etäyhteyksin. Poikkeuksena syksyn kolme alueellista OivaRiittä Tampereella, Varkaudessa ja Lahdessa sekä aluetyön kanssa yhteistyössä järjestetyt Oivaltava-päivät Vantaan Heurekassa. Oivaltava-päiviin osallistui toimijoita 23 eri yhdistyksestä vahvistamaan osaamistaan yhdistyksen varainhankinnassa ja omaishoitajien hyvinvoinnin tukemisessa. Ohjaajien peruskursseille ja lisäkoulutuksiin osallistui yhdistyksien työntekijöiden ja vapaaehtoisten lisäksi toimijoita mm. kunnista, seurakunnista ja muista järjestöistä.

Koulutukset vahvistivat yhdistystoimijoiden osaamista ja lisäsivät valmiuksia omaishoitajien hyvinvoinnin edistämiseen. Yhdistystoimijoille toteutetussa vuosikyselyssä 80 prosenttia vastaajista koki liiton antaman tuen lisänneen yhdistyksen keinoja järjestää omaishoitajille hyvinvointia edistävää toimintaa (ka. 3,3 asteikolla 1-4, N=95). Koulutuksiin osallistuneista 95 prosenttia koki saaneensa hyötyä osallistumisestaan (ka. 4,8 asteikolla 1-5, N=136).

Liitto järjesti toimijoille suunnattujen koulutusten lisäksi omaishoitajille hyvinvointiin ja jaksamiseen liittyviä hyvinvointiwebinaareja sekä teemakuukauden *Syty liikkumaan* -teemalla. Hyvinvointiwebinaarit tavoittivat yhteensä lähes tuhat osallistujaa. Ne käsittelivät monipuolisesti kohderyhmälle tärkeitä hyvinvoinnin aiheita, kuten omia rajoja ja tarpeita, palautumista, parisuhdetta ja seksuaalisuutta. Webinaareihin osallistuneista yli 90 prosenttia koki sisällöt hyödyllisenä itselleen (ka. 4,5 asteikolla 1-5, N=233)

Koulutukset ja tilaisuudet, osallistumismäärät ja osallistujien arvio hyödyllisyydestä vuonna 2022				
Koulutukset	Kpl	Osallistujat/ osallistumis- kerrat	Osallistujien kokema hyödyllisyys, asteikolla 1- 5	Lisätietoa tilaisuudesta
OivaRiihet	7	171	4,5	OmaisOiva-toimintaa toteuttavien työntekijöiden kehittämistyöpajat
OmaisOivan tukikeskustelutilaisuus	16	40	-	Liiton ja OmaisOiva-yhdistyksen kahdenvälinen arviointi- ja kehittämistapaaminen
Oivaltava-päivät	1	51	4,6	Liiton ja yhdistystoimijoiden yhteiset kehittämispäivät (2 pv)
Vertaisryhmän ohjaajakoulutus	2	31	4,6	Peruskoulutus vertaisryhmän ohjaamisesta kiinnostuneille
Ohjaajapäivät	5	97	4,7	Lisäkoulutus vertais- tai Ovet-ohjaajina toimiville
Ovet-ohjaajakurssit	2	26	4,8	Peruskoulutus Ovet-valmennuksien® ohjaamisesta kiinnostuneille
Hyvinvointiwebinaarit	8	909	4,5	Omaishoitajille suunnatut hyvinvointiteemaiset webinaarit
Hauska hyvinvointijumppa	1	150	4,9	Syty liikkumaan -teemakuukauden etäjumppa omaishoitajille
Teematurinat verkossa	2	15	-	Liiton ja jäsenyhdistysten yhteinen keskustelufoorumi ajankohtaisista asioista

Taulukko 5. Liiton OmaisOiva-toiminnan järjestämät koulutukset yhdistyksille, osallistumismäärät ja osallistujien palaute vuonna 2022.

Syty liikkumaan -teemakuukausi kannusti omaishoitajia liikkumaan ja yhdistyksiä liikuttamaan omaishoitajia. Teemakuukauden nettisivuilta sai tietoa ja sytykkeitä omaan arkiliikkumiseen. Yksittäisiä kävijöitä sivuilla oli noin 300.

Etähyvinvointijumppaan osallistui 150 henkilöä yhdistysten etäkatsomot mukaan lukien. Liikuntahaasteeseen ja arvontaan osallistui 52 omaishoitajaa, jotka ilmoittivat tehneensä yhteensä 309 liikuntasuoritusta seurantajakson aikana. Yli puolet yhdistyksistä (23 vastausta) järjesti teemakuukauden aikana jonkin verran tai paljon normaalia enemmän liikunnallista toimintaa omaishoitajille.

Liiton uusille nettisivuille avattiin syksyllä kattavampi hyvinvoinnin sivustokokonaisuus. Sivuille on koottu tietoa ja erilaisia harjoituksia itsestä huolehtimisen, muutoksien keskellä elämisen ja arjen turvallisuuden tueksi. Nettisivujen lisäksi hyvinvoinnin sisältöjä tuotiin esiin liiton some-kanavissa ja Lähellä-lehdessä. Yksistään some-kanavien kautta tavoitettiin useita tuhansia lukijoita.

OmaisOiva-toimintaan avustusta saavien yhdistyksien toiminnan laatua pidettiin yllä ja vahvistettiin arviointiin liittyvän tuen, yhteisen Webropol-ohjelmistolla toteutettavan seurantajärjestelmän sekä yhdistyskohtaisten tukikeskusteluiden ja OivaRiihi-kehittämistyöpajojen avulla. STEAn omaisjärjestöille syksyllä antamassa tuloksellisuuskatsauksessa OmaisOiva-toiminnan koordinoinnin nähtiin edistävän toiminnan tuloksellisuutta.

OmaisOiva-toiminnan vaikutukset omaishoitajien hyvinvointiin ja jaksamiseen

Liiton koordinoimaa OmaisOiva-toimintaa toteuttivat eri puolilla Suomea yhteensä yli 60 työntekijää ja lähes 600 vapaaehtoista. Toimintaa järjestettiin noin 180 kunnan alueella.

Osallistujilta kerättyjen tietojen perusteella toiminnan sisältö ja toteutus koettiin laadukkaaksi ja onnistuneeksi. Omaishoitajat suosittelivat osallistumista myös toisille omaishoitajille: Ovet-valmennuksiin[®] osallistujista 90 prosenttia, ryhmätoimintoihin osallistujista 84 prosenttia ja OivaHetki-tukea saaneista 86 prosenttia suosittelisi toisille omaishoitajille ko. toimintaan osallistumista (NPS-mittarissa suosittelijoita vain arvon 9 tai 10 antaneet, asteikko 0–10, N=1465).

Omaishoitajat kokivat osallistumisesta olleen hyötyä omalle hyvinvoinnille ja jaksamiselle. Osallistuminen antoi ennen kaikkea tietoa omaishoidosta ja erilaisista tuen mahdollisuuksista, tärkeää vertaistukea sekä lisäsi keinoja pitää omasta hyvinvoinnista ja perheen arjesta parempaa huolta.

OmaisOiva-toimintaa toteuttavista yhdistyksistä 52 prosenttia arvioi oman yhdistyksen toiminnan vahvistaneen omaishoitajien hyvinvointia erittäin hyvin, 37 prosenttia hyvin ja 11 prosenttia jonkin verran (ka. 3,4 asteikolla 1-4, N=27 yhdistystä).

OmaisOivan toimintamuodot, valtakunnalliset tilaisuus- ja osallistumismäärät sekä koettu hyöty v. 2022 (yhteenveto 27 yhdistyksen tilastoista)			
Toimintamuodot	Kpl	Osallistujat/ osallistumis- kerrat	osallistumisen hyöty
Ohjatut vertaistukiryhmät	381	4835	yli 90 % sai voimavaroja vertaistoiminnasta, 90 % ei koe olevansa yksin ajatusten ja tunteiden kanssa, 83 % pitää parempaa huolta henkisestä hyvinvoinnistaan (N=1031 palautetta)
Ovet-valmennus®	59	488	97 % tietää enemmän omaishoitajille suunnatuista avun ja tuen mahdollisuuksista, 90 % kokee omaishoitoarjen käytäntöjen sujuvan paremmin (N=267 palautetta)
OmaisOiva-kioski (=matalan kynnyksen infokioski)	597	16473	Havaintoihin perustuva arvio (N=303 arviota):
OmaisOiva-kahvila (=tietoa ja vertaistukea tarjoava matalan kynnyksen kohtaamispaikka)	1268	9274	<ol style="list-style-type: none"> 1. kokemus osallisuudesta, joukkoon kuulumisesta vahvistui 2. henkinen hyvinvointi ja jaksaminen vahvistui 3. oman tilanteen tunnistaminen ja ymmärtäminen lisääntyi
OivaHetki-toiminta (=yksilötuki)	yksilö- tuen kontaktit osall. kerrat kohdassa	9579	Havaintoihin perustuva arvio (N=7554 arviota): <ol style="list-style-type: none"> 1. sai henkistä tukea jaksamiseen 2. sai ohjausta tuen ja palveluiden löytämiseen 3. sai keinoja omasta hyvinvoinnista huolehtimiseen

Taulukko 6. Yhdistysten toteuttaman OmaisOiva-toimintamuotojen tilaisuus- ja osallistumismäärät sekä osallistujien kokema hyöty.

Yhteistyö sosiaalisessa lomatoiminnassa

Liitto teki yhteistyötä Maaseudun Terveys ja Lomahuolto ry:n (MTLH) kanssa tuettujen lomien järjestämisessä omaishoitajille ja omaishoitoperheille. Toimintavuonna

toteutettiin 21 lomaa, joille osallistui yhteensä 371 henkilöä. Liiton roolina oli tiedottaa lomista Lähellä-lehdessä ja sosiaalisessa mediassa sekä koordinoita vapaaehtoisten lomaluotsien toimintaa.

Resurssit

Toimintavuonna STEAn avustusta OmaisOiva-toimintoihin saivat Omaishoitajaliitto sekä liiton 27 jäsenyhdistystä eri puolilta Suomea.

Liitossa OmaisOiva-toimintaa toteuttivat koordinaattori, kaksi suunnittelijaa, joista toinen 50 %:n työpanoksella sekä kehittämisspäällikkö 80 %:n työpanoksella.

OmaisOiva-toiminnan kulut katettiin kohdennetulla avustuksella.

Jangsterit – nuoret hoivaajat -hanke

Sidosryhmäyhteistyö ja verkostoituminen olivat Jangsterit – nuoret hoivaajat -hankkeen toimintavuoden keskeisiä elementtejä. Hanke osallistui erilaisiin fyysisiin ja sähköisiin foorumeihin sekä tiedotti ja viritti keskustelua hoivatilanteessa olevista lapsista ja nuorista.

Verkosto vahvistui kolmella uudella jäsenellä

Hankkeen koordinoima avoin *Nuoret hoivaajat* -asiantuntijaverkosto toimi tiedon jakamisen, vaikuttamistyön ja tapahtumien järjestämisen sekä yhteisen toiminnan kehittämisen alustana.

Verkosto kasvoi kymmenjäseniseksi kolmen uuden järjestön, Aivoliiton, Lastensuojelun Keskusliiton ja Syöpäjärjestöjen tultua mukaan toimintaan. Uusien jäsenten myötä verkoston asiantuntemus kattaa yhä monipuolisemmin nuorten hoivaajien tilanteesta nousevia tarpeita, jotka voivat liittyä läheisen fyysiseen tai psyykkiseen sairauteen, vammaan tai päihteiden käyttöön.

Verkostotapaamisia oli viisi. Jäsenet osallistuivat verkoston yhteistä tilannekuvaa, käsitteitä ja työkaluja työstäneeseen työpajaan sekä kommentoivat kouluterveyskyselyn hoivakysymyksen kehittämistä. Toiminnasta käydyssä arviointikeskustelussa oltiin tyytyväisiä verkoston laajentumiseen ja aktiivisuuteen, mutta toivottiin vaikuttamistyön vahvistamista.

Verkostoon kuuluvat Jangsterit-hankkeen lisäksi:

- Aivoliitto ry
- ALISA-toiminta, Joensuun seudun omaishoitajat ry
- Erityinen sisarus -toiminta, Harvinaiskeskus Norio, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
- Lasinen lapsuus -toiminta, A-klinikkasäätiö
- Lastensuojelun Keskusliitto ry
- Muistiliitto ry, työkäistoiminta
- Syöpäjärjestöt
- Unga omsorgsgivare -verksamhet, Folkhälsans Förbund rf
- Vertaistuki verkossa -hanke, Varsinais-Suomen mielenterveysomaiset Finfami ry

Verkosto järjesti Lapsen oikeuksien viikolla Mieli ry:n Sekaisin Gaming Discord -alustalla #Näkyväksi-chatin, josta tiedotettiin erityisesti hankkeen sosiaalisen median (IG, Twitter) tileillä. Tapaamisessa kävi 12 nuorta mikä vastaa kyseisen alustan keskimääräisiä kävijälukuja.

Koordinaattori oli mukana valtakunnallisessa Perhekeskusverkostossa. Sähköisen perhekeskuksen alustalle ja tietopankkiin on suunnitteilla verkostoyhteistyönä nuorille hoivaajille sekä ammattilaisille suunnattua tietoa teemasta.

Erityisesti opetus- ja oppilashuollon ammattilaisille suunnattu seminaari jäi toteutumatta syksyllä keskeisen materiaalin (Edy-Care) viivästymisen vuoksi, mutta on mukana hankkeen seminaarissa maaliskuussa 2023.

Yhteistyötä ja tiedonvaihtoa kotimaassa ja yli rajojen

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa tehty monipuolinen yhteistyö jatkui käsittäen tiedonvaihtoa Kouluterveyskyselyn 2023 hoivaan liittyvästä osuudesta sekä Pohjoismaisen verkoston toiminnan. THL:n edustaja toimii jatkossa verkoston Suomen yhteyshenkilönä ja on yhteydessä lapsiomaisten ja nuorten hoivaajien kysymysten parissa työskenteleviin pohjoismaisiin kollegoihin.

Suomalaisten tutkijoiden kiinnostus nuoriin hoivaajiin lisääntyi. Omaishoitajaliitto sopi yhteistyöstä kahden rahoituksen hakuvaiheessa olevan tutkimushankkeen kanssa (Suomen Akatemia sekä Pohjoismaiden ministerineuvoston NordForsk - tutkimusrahoitus). Toteutuessaan pohjoismainen tutkimus tuottaa kansallista rekisteripohjaista tietoa lapsiomaista ja nuorista hoivaajista sekä kolmen Pohjoismaan vertailun tilanteesta. Tiedossa on lisäksi kaksi työn alla olevaa nuoriin hoivaajiin liittyvää väitöskirjaa (Turun yliopisto) sekä useita opinnäytetöitä.

TerveSos-koulutustapahtumassa sekä Työhyvinvointimessuilla tavattiin runsaasti sosiaali- ja terveysalan toimijoita eri puolilta maata sekä jaettiin materiaalia.

Koordinaattori osallistui Nordic Network of Children as next of kin and young carers -verkoston kokoukseen Odensessa Tanskassa sekä Young carers -konferenssiin Sveitsissä. Konferenssin ohjelma keskittyi Leu&Beckerin maavertailun (2016 ja seuranta 2021) pohjalta nuorten hoivaajien tunnistamisen ja tukemisen kysymyksiin ja niissä havaittuihin muutoksiin valituissa Euroopan maissa. Suomen sijoittuminen ko. vertailussa on parantunut hankkeen tavoitteiden mukaisesti toiseksi alimmalta 6-tasolta viidennelle, jota kuvaa kasvava tietoisuus sekä lisääntynyt tutkimuspohja nuorista hoivaajista.

JärjestöAvaimen palautteen mukaan ¾ vastanneista jäsen- ja verkostoyhdistysten toimijoista koki oman osaamisensa lisääntyneen nuorten hoivaajien tukemisessa (n=9).

Jangsterit-tapahtumat ja teemasta pidetyt alustukset			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
24.–25.5.	Lahti	TerveSos-koulutustapahtuma, osasto	100
13.9.	Tampere	Työhyvinvointimessut	30
15.9.	Teams	Kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskus, alustus ja materiaalit tietopankkiin	3
29.–30.9.	Tanska	Nordic network -kokous ja alustus	25
6.10.	Teams	JärjestöAvain, alustus	Näkyvyydellä
17.11.	Verkossa	#Näkyväksi-chat, Sekaisin Gaming Discord -alusta	12

Taulukko 7. Jangsterit-tapahtumat ja teemasta pidetyt alustukset vuonna 2022.

Tietoa ja materiaalia levitettiin

Vuonna 2021 valmistuneesta sähköisestä *Meillä olis asiaa!* -oppaasta tehtiin painettu julkaisu (700 kpl) sekä siihen liittyvä juliste. Oppaita levitettiin liiton jäsenyhdistyksiin ja tapahtumien osallistujille sekä tilauksesta kuntiin, seurakuntiin, sidosryhmille sekä muille asiasta kiinnostuneille. Opas sai hyvän vastaanoton, esimerkiksi Porvoon kaupungin vammaispalvelut kirjoitti seuraavasti:

”Teidän opas oli niin hyvä, että tilaisin niitä mielelläni lisää meille vammaispalveluihin. Aikaisemmin tilaamani muutama kappale vietiin käsistä lähes välittömästi, joten ellei teillä ole asetettu rajaa tilausmäärille, niin mielelläni tilaisin vaikka 50 kpl. Juttelimme täällä työporukassa siitä, että opas sopisi aivan loistavasti myös muihin palveluihin, esim. lapsiperheiden sosiaalityöhön tai perheneuvolaan, joten tulen vinkkaamaan asiasta muillekin tahoille omassa verkostossa.”

Syksyllä 2021 järjestetystä #Miitistä tehty koostevideo tekstitettiin ja lisättiin hankkeen nettisivuille.

Nuoret hoivaajat -teemasta kerrottiin seuraavissa julkaisuissa:

- Lähellä-lehden 3/2022 numerossa, jonka teemana oli nuoret hoivaajat
- Suomalaisen Naisliiton Minna-lehdessä 1/2022
- Journal of Youth Studies: täydennetty artikkeli nuorten hoivaajien maavertailusta julkaistiin 9/2022

Jangsterit-hankkeen verkkosivut uudistuivat liiton sivujen uudistuksen yhteydessä Nuoret hoivaajat -sivustoksi ja sinne lisättiin uutta tiedotus- ja tutkimusmateriaalia, mukaan lukien Joensuun seudun omaishoitajat ry:n Alisa-hankkeessa tehtyjä työkaluja ja oppaita. Hankkeen sivujen yksilöity kävijämäärä oli 540.

Someviestinnän kiinnostavuutta parantamaan koottiin nuorista aikuisista hoivaajista koostuva some tiimi. Tiimi aloittaa somejulkaisujen teon hankkeen someviestinnän kanaville sovitusti vuoden 2023 alussa.

Facebook-keskusteluryhmän toiminta on loppunut, kyseinen alusta ei ole enää hankkeen kohderyhmän ikäisten nuorten yleisesti käyttämä.

Nuorten hoivaajien tilanne edistyy sinnikkäällä yhteistyöllä

Pitkäaikaissairaista tai vammaisista perheenjäsenistään huolta ja vastuuta kantavat lapset ja nuoret tunnistetaan yhteiskunnassa edelleen liian harvoin. Keskustelu ja tutkimus ovat kuitenkin viriämässä, osin hankkeen ja yhteistyöverkoston työn ansiosta. Edistymistä hidastaa se, ettei lainsäädännössä eikä palvelujärjestelmässä ole riittävästi selvyttä ja määrittelyä, kenelle vastuu heidän tukemisestaan kuuluu.

Tästä syystä monipuolinen verkostoyhteistyö, jota hankkeessa on toteutettu, on nuorten hoivaajien tunnistamisessa, tunnustamisessa ja tukemisessa tärkeää. Yhteistyön kautta huomiota saavat ne lapset ja nuoret, joilla voi olla samaan aikaan

useita hyvinvoinnin haasteita, ja jotka ovat sen vuoksi erityisen haavoittuvassa asemassa.

Resurssit

Hankkeesta vastasi koordinaattori. Hankkeen kulut katettiin kohdennetulla avustuksella.

Rahkeet riittämään -hanke työkäisten omaishoitajien tukena

Rahkeet riittämään -työkäisten omaishoitajien tukihankkeen tavoitteet

- työkäisten omaishoitajien toimijuuden vahvistaminen tiedon ja tuen jäsentymisen sekä tiedon tuotannossa ja vertaistoiminnassa tapahtuvan osallisuuden edistämisen kautta.
- omaishoitajaliiton jäsenyhdistysten osaamisen kehittäminen kouluttamalla heitä ja tuottamalla järjestölähtöisiä toimintamalleja työkäisten omaishoitajien tueksi.
- yhteiskunnallisten ratkaisujen etsiminen työkäisten omaishoitajien tueksi.

Hankkeen kohderyhminä ovat työkäiset omaishoitajat, Omaishoitajaliiton jäsenyhdistykset sekä työmarkkinaosapuolet ja päättäjät. Erityinen painopiste on ikäänntyviä läheisiään hoitavat työkäiset omaishoitajat. Hankkeen toimintojen ja tuotosten toivotaan hyödyntävän kaikkia työkäisiä omaishoitajia sekä heidän parissaan työskenteleviä omaishoidon toimijoita.

Toimintavuonna jatkettiin tiedon tuotantoa ja avattiin *Työ ja omaishoito* -tietopankki työkäisille omaishoitajille ja heidän parissaan toimiville ammattilaisille, päättäjille sekä työnantajille. Ryhmämuotoista toimintamallien kehittämistä jatkettiin ja malleja markkinoitiin osaksi yhdistysten normaalitoimintaa. Yhdistysten toimijoita koulutettiin. Verkostotapaamisia, koulutusta ja työpajoja järjestettiin myös yhteistyökumppaneille. Projekti herätti työkäisten omaishoitajuudesta yhteiskunnallista keskustelua, teki asennevaikuttamista ja etsi ratkaisuja työkäisten omaishoitajien tukemiseksi.

Tiedon tuotanto, koonti ja levitys

Hanke tuotti ja koosti ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamisen teemasta tietoa, jota kohdennettiin työkäisille omaishoitajille ja heidän parissaan toimiville ammattilaisille sekä päättäjille ja työnantajille. Tämä osio julkaistiin liiton nettisivuilla (Rahkeet riittämään -kampanjasivuilla) vuonna 2021 ja sitä täydennettiin kevään työnantaja-asennekampanjoinnin yhteydessä Työ ja omaishoito -tietopankilla. Osallisuutta vahvistettiin kohderyhmän kohtaamisilla ja heidän kokemuksensa hyödyntämisellä mm. hankkeen materiaaleissa. Yksilökonsultaatioissa ja liiton omaishoidon ohjaus- ja neuvontatyössä työkäisten omaishoitajien tilanteita oli runsaasti ja näistäkin saatiin hyvää kokemusta tiedon ja tuen jäsentymiseen.

Työkäisten omaishoitajien asiat olivat liitossa koko vuoden pääteema. Hanke tuotti tietoa liiton laajapohjaiseen vaikuttamistyöhön, esimerkiksi sosiaaliturvauudistukseen, soteuudistukseen, perhevapauudistukseen, omaishoidon tuen uudistamistyöhön ja hallitusohjelmavoitteisiin.

Hanke tuotti markkinointimateriaalia, joissa keskeisenä ideana on ohjata QR-koodin avulla Työ ja omaishoito -nettisivustolle, jossa myös tietopankki on. Tietopankkiaineisto toimi pohjana koulutuksissa ja alustuksissa sekä vaikuttamiskampanjoinnissa. Jäsenyhdistyksien toiveiden mukaan tietopankkiin lisättiin työvälineitä. Hankkeessa

kehitettyä työvälineitä ja kentältä kootut käytännöt helpottavat omaishoitajien arkea, heidän auttamistaan sekä ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamisen edistämistä.

Hankevuonna tehtiin myös selvitys työmarkkinajärjestöjen (koko maan työmarkkinajärjestöt, jotka osallistuvat tes-neuvotteluihin) asenteista ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamisesta sekä yhteenvetoa lainsäädännöllistä muutostarpeista.

Pilottiyhdistysten kanssa kehitettiin järjestölähtöistä tukea

Hankesuunnitelmaan alun perin kirjattu ryhmätoimintamalli ei tuottanut toivottua tulosta. Yhteenkään ryhmään ei saatu osallistujia. Pilottiyhdistysten työpajassa ryhmätapaamiset muokattiin leiritapaamisiksi. Ohjelmapohjana toimivat samat aineistot, mitä ryhmätoimintaan oli tuotettu, mutta kevennettynä. Toteutustavoissa hyödynnettiin yhdistystoimijoiden omia osaamisalueita.

Pilotit toteuttivat kolme toisistaan erilaista leiriä, joille kaikille saatiin täydet osallistujamäärät. Kaksi piloteista järjesti samalle leiriryhmälle tapaamisia lisäksi ennen ja jälkeen leiriviikonlopun.

Yhden kiinteän ryhmämallin kirjaamisen sijaan kaikki materiaalit, leiriaikataulut ja ohjelmarungot koottiin yhteiseen aineistopankkiin. Yhdistykset voivat hyödyntää niitä tarvitsemallaan tavalla asiakasryhmiensä tarpeet huomioiden ja omia vahvuuksiaan käyttäen. Luonto palauttavana ympäristönä ja rentoutus oli kaikkien pilottien mukaan tärkeä lisä toteutuksissa.

Merkittävin tulos oli nähtävissä, kun erityisesti Joensuun pilottiyhdistys sai uuden oivalluksen ja innostuksen hyvin onnistuneesta työikäisten leiritoiminnasta. Kokoontumisten jälkeen he ohjasivat osallistujat yhdistyksen vakituiseen toimintaan mukaan. Leiritoiminnasta tuli yhdistyksen toimintaan kokonaan uusi toimintatapa.

Rahkeet riittämään -hankkeen pilottileirit			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
25.–27.3.	Lomakeskus Huhmari	Työikäisten viikonloppuleiri, Joensuun seudun omaishoitajat ry	11
14.–15.5.	Järvisydän	Työikäisten viikonloppuleiri, Mikkelin seudun omaiset ja läheiset ry, Pieksämäen omaishoitajat ry	16
1.–3.4.	Hotelli Luostotunturi	Työikäisten viikonloppuleiri, Napapiirin omaishoitajat ry	12

Taulukko 8. Rahkeet riittämään -hankkeen pilottileirit vuonna 2022.

Osaamisen kehittäminen ja kentän koulutus

Jäsenyhdistysten osaamisen kehittämistarpeisiin vastattiin koulutuksella, materiaalin jaolla ja konsultoinnilla. Hankkeen työntekijöitä pyydettiin useisiin tilaisuuksiin

luennoimaan. Yhdistyksiä koulutettiin myös *Ruuhkavuodet. Aina käynnissä* -somekampanjan viestinnässä.

Rahkeet riittämään -hankkeen tilaisuudet			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
3.2.	Verkossa	Omaishoitoystävällinen työpaikka, henkilöstöhallinnon edustajille	20
8.3.	Verkossa	Työmarkkinatyöpaja	5
18.3.	Hki, verkossa	Yhdessä liiton kanssa RR-kampanjaviikon seminaari	Näkyvä muualla
26.4.	Verkossa	Tietopankkikoulutus	10
7.11.	Hki	Työpajat työnantajille	10

Taulukko 9. Rahkeet riittämään -hankkeen webinaarit ja teematilaisuudet vuonna 2022.

Rahkeet riittämään -hankkeen alustukset			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
18.1.	Verkossa	Tammipäivä, Tietopankit työmme tukena - teema	
18.2.	Verkossa	Teematurina, some-viestintä RR kampanjasta	
17.3.	Hki,verkossa	Pähkinänsärkijäverkosto, teema tietoa	
24.3.	Verkossa	AlueAvain RR -teemasta	
29.8.	Joensuu, Verkossa	Omaishoito keskiöön hyvinvointialueella seminaari	
21.9.	Verkossa	Aluevaltuutettujen tapaaminen	
22.9.	Porvoo	Itä-Uudenmaan seminaari	30
4.10.	Verkossa	Omaishoidon verkoston seminaari, neurokirjon perheet	
21.10.	Verkossa	Teematurina ryhmätoimintamallista	
8.11.		AlueAvain, Pohjanmaat, teema tietoa	
18.11.	Verkossa	Teematurina Hva alueista ja vammaispalvelulainsäädännöstä	
Jäsenyhdistysten tilaisuudet ja yhteistyökumppaneiden tapaamisia			
24.–25.5.	Lahti	TerveSos -messut	300
4.8.	Salo	Salon iltatori	200
syyskuu	Useita paikkakuntia	Muisti- ja mielenterveysyhdistysten toimijat	25
13.9.	Tampere	Työhyvinvointimessut	80
22.9.	Kokkola Verkossa	Työssäkävien vertaisryhmä	5
15.11.	Verkossa	Keski-Uusimaan verkosto	20

Taulukko 10. Rahkeet riittämään -hankkeen alustukset ja yhteistyötapaamiset vuonna 2022

Työelämän ja omaishoidon yhdistämisen teemasta pidettiin alustuksia ja luentoja liiton tilaisuuksissa ja verkkokoulutuksissa. Palautteen mukaan osallistujat saivat lisää keinoja ja osaamista työikäisten omaishoitajien hyvinvoinnin tukemiseen. Lisäksi kentältä saatiin vinkkejä toimintaa tukevien sisältöjen kehittämiseen. Näihin toiveisiin pystyttiin vastaamaan.

Vaikuttamistyössä etsittiin ratkaisuja omaishoidon ja työn yhteensovittamisen haasteisiin

Hankkeen vaikuttamistyö keskittyi työmarkkinajärjestöjen kanssa tehtävään yhteistyöhön, asennekampanjaan sekä sosiaaliturvauudistukseen, soteuudistukseen ja työelämän tasapainodirektiivin lanseeraukseen kohdistuvaan vaikuttamistyöhön.

Vaikuttamistyössä jatkettiin linjaustyötä sekä politiikkatavoitteiden esille tuontia. Hanke kokosi lainsäädännön muutostarpeet ansiotyön ja omaishoidon paremmaksi yhteensovittamiseksi. Hanke osallistui myös muuhun vaikuttamistyöhön, kuten lausuntojen kirjoittamiseen ja esittämiseen, joko osana liiton vaikuttamistyöryhmää tai muutoin omassa asiantuntijaroolissaan.

Työmarkkinajärjestöjen (STTK, Akava, SAK, EK, Suomen yrittäjät ja Kuntatyönantajat) kanssa jatkettiin vuoropuhelua ja selvitettiin laajemmin asenteita ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamisesta työehtosopimusneuvotteluissa. Kohderyhmänä olivat kaikki Suomessa toimivat työmarkkinajärjestöt, jotka neuvottelevat työehtosopimuksista. Samalla jaettiin teemasta tietoa laajalle joukolle työelämäpäättäjiä.

Hanke oli mukana liiton vaikuttamistyössä useiden muiden toimijoiden ja sidosryhmien tilaisuuksissa. Näitä olivat muun muassa eduskunnan omaishoidon tukiryhmä, THL:n Omakari-työryhmä, Pähkinänsärkijät-verkosto ja Suomen omaishoidon verkosto. Hanke teki yhteistyötä järjestötoimijoiden kanssa kuten esimerkiksi Mielenterveys- ja Muistiyhdistykset, Vammaisperheyhdistys Jaatinen ja Väestöliitto. Lisäksi tehtiin yhteistyötä muiden meneillään olevien työelämä ja omaishoito -hankkeiden ja oppilaitosten kanssa. Yrityksistä koottiin omaishoitoa tukevia työelämäkäytäntöjä. Työelämäkehittämisen yhteistyössä olivat mukana muun muassa DNA, Rapala, työterveyshuolto Heltti, Suomen Työterveyshoitajaliitto, Suomen työyhteisöterapeutit sekä henkilöstöjohdon ja -ammattilaisten yhdistys HENRY ry.

Hankkeen viestintä kytkeytyi vaikuttamistyöhön. Hanke ja hankkeen yhteistyökumppanit julkaisivat kantaa ottavia kirjoituksia tai toivat muutoin esille työikäisten omaishoitajien teemaa seuraavissa: Yle Radio Suomi, MTV3, Kauppalehti, Eeva, Kotimaa, Lähellä -lehti, Omaishoitajaliiton some- ja tiedotuskanavat sekä jäsenyhdistysten lehdet. Lisäksi tuotettiin taustatietoa lehtiartikkeleihin sekä omaishoitoa koskeviin uutisiin – erityisesti Ylelle.

Kevätkaudella keskeinen viestinnän ja vaikuttamisen keino oli asennekampanjointi. Somessa tavoitettiin kampanjakuukauden aikana 339 000 henkilöä. Teemaviikon ja *Ruuhkavuodet*. *Aina käynnissä* -sivuston avulla saatiin levitettyä tietoa erityisesti työnantajille, mutta myös suurelle yleisölle, omaishoitajille ja päättäjille.

Keskeisiä tuloksia

Työ ja omaishoito -tietopankki ja ryhmätoimintamallit valmistuivat. Sisältöaiheet rakennettiin hyödyntäen kohderyhmän osallisuutta. Hanke lisäsi omaishoitajayhdistysten toimijoiden ymmärrystä työikäisten omaishoitajien tilanteista. Arvosana vuonna 2021 oli 3.2, nyt 3.4, asteikolla 1–4. Tietopankkikoulutukseen osallistuneista 100 % koki tietopankin hyödylliseksi.

Työmarkkinaosapuolten teematietoisuus lisääntyi. Hankkeessa työmarkkinatoimijoille suunnatun kyselyn mukaan selvä enemmistö eli lähes puolet vastaajista koki, että yleinen ymmärrys ja tietoisuus työikäisten omaishoitajien tilanteista ja tarpeista on lisääntynyt vuosina 2020–2022.

Ratkaisuja onnistuttiin levittämään paitsi suoraan päättäjille ja työelämävaikuttajille myös laajemmin suurelle yleisölle. Työikäisten omaishoidon erityiskysymyksiä huomioitiin politiikkaohjelmissa, strategioissa ja ehdotuksissa kuten omaishoidon tuen kansallisissa myöntämisperusteissa (THL:n ehdotus), kansallisessa ikäohjelmassa (STM) ja osaltaan myös puolueohjelmissa.

Resurssit

Hankkeessa työskenteli projektipäällikkö ja suunnittelija. Hankkeen kulut katettiin STEA-hankeavustuksella. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui toimintavuonna kaksi kertaa.

Suomen omaishoidon verkosto

Suomen omaishoidon verkosto on omaishoidon parissa toimivien valtakunnallisten järjestöjen, säätiöiden ja tutkimuslaitosten avoin yhteistyöverkosto. Verkoston jäsenet edustavat monipuolisesti eri ikä-, sairaus- ja vammaryhmien järjestöjä.

Omaishoitajaliitto koordinoi hanketta ja on yksi sen 24 valtakunnallisesta jäsenestä.

Suomen omaishoidon verkoston tavoitteena on vahvistaa verkoston jäsenyhteisöjen omaistyön asiantuntemusta ja yhteistyötä. Verkosto vaikuttaa eri tavoin omaishoidon kehittämiseksi, omaishoitoperheiden aseman parantamiseksi ja moninaisten omaishoitotilanteiden tunnistamiseksi valtakunnallisesti ja alueellisesti.

Toimintavuoden teemana olivat monikulttuuriset perheet ja niiden omaishoitotilanteet sekä omaishoitajien kohtaaminen.

Verkoston tavoitteina on:

- Omaishoidon asiantuntemuksen ja yhteistyön vahvistuminen jäsenjärjestöissä
- Tietoisuuden lisääntyminen omaishoitotilanteiden moninaisuudesta
- Omaishoitajien tukitoimintaan liittyvien hyvien käytäntöjen leviäminen
- Suomen omaishoidon verkoston alueellisten verkostoryhmien toiminnan edistyminen

Verkosto saavutti kaikki keskeisimmät tavoitteensa, ja toiminta on resursseihin nähden laajaa. Toimintavuoden aikana yli puolet verkoston jäsenjärjestöistä osallistui tapahtumiin tai niiden toteuttamiseen.

Kymmenen verkoston jäsenjärjestöä oli aktiivisesti toiminnan tuottamisessa mukana järjestämässä tapahtumia tai pitämässä asiantuntijapuheenvuoroja. Leijonaemot ry liittyi mukaan verkostoon huhtikuussa ja oli heti järjestämässä alueellisen verkoston aktivointitapaamista pääkaupunkiseudulle.

Yhteistyönä toteutetut tapahtumat koettiin hyödylliseksi. Palautteiden mukaan verkoston toiminta on lisännyt verkoston jäsenten osaamista omaishoidon kysymyksissä. Verkostoyhteistyön koettiin tuovan yhteen monenlaisia toimijoita ja edistävän yhteisten asioiden ja tapahtumien alulle saamista.

Työvaliokunta ja vuosikokous linjaavat toimintaa

Työvaliokunta kehittää verkoston toimintaa verkoston suunnittelijan tukena. Verkoston työvaliokunnassa oli verkoston puheenjohtaja, edustajat viidestä verkostojärjestöstä sekä verkoston suunnittelija sihteerinä. Työvaliokunnassa oli toimintavuonna edustajat Lasten Omaishoitajat ry:stä, Mielenterveysomaisten keskusliitto FinFami ry:stä, Folkhälsanista, Ikäinstituutista ja ADHD-liitosta.

Verkoston työvaliokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa etänä ja piti yhteyttä sähköpostitse. Kokouksissa ideoitiin, valmisteltiin ja arvioitiin toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista. Toiminnan muita koordinaatio- ja kehittämispalavereita pidettiin kymmenkunta kertaa.

Verkoston vuosikokous järjestettiin 2.11. Kampin palvelukeskuksessa Helsingissä etäosallistuminen mahdollistaen. Paikalla oli kymmenen verkoston järjestöjen edustajaa. Vuosikokouksessa käsiteltiin verkoston toimintasuunnitelmaa ja talousarviota sekä keskusteltiin ajankohtaisista muutoksista omaishoidossa hyvinvointialueiden käynnistäessä toimintaansa.

Suomen omaishoidon verkosto teki 23.9. kannanoton omaishoidon tuen kansalliseksi kehittämiseksi. Samassa kuussa THL oli julkaissut suosituksensa kansallisista omaishoidon tuen myöntämisperusteista. Keskustelu kannanottoa muodostettaessa toi hyvin esille eri liittojen näkökantoja omaishoittoon ja kirkasti verkoston yhteistä vaikuttamistyötä. Tiedotetta jaettiin verkoston nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa ja ainakin Tukiliiton sekä Kehitysvammaisten palvelusäätiön uutiskirjeissä.

Toimintaa jäsenjärjestöjen omaistoiminnan kehittämiseksi

Verkosto jatkoi hyvien käytäntöjen miniwebinaareja. Webinaarissa 29.3. esiteltiin Elämänote-ohjelman tuloksia. Elämänote oli Ikäinstituutin ja Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n koordinoima ohjelma, joka edisti ikäihmisten osallisuutta ja elämänhallintaa. Ikäinstituutti esitteli hanketta ja toimintamalleja, jotka sopivat omaishoitoperheiden kanssa toimimiseen. Virpi Dufva kertoi VALLIn hyödyllisistä materiaaleista ja tulevista tapahtumista. Osallistujia oli 20. Paikalla oli edustajia neljästä verkostojärjestöstä ja Omaishoitajaliiton paikallistoimijoita.

Pähkinänsärkijät-verkosto on järjestöjen yhteistyöverkosto, joka edistää erityislapsiperheiden asemaa Suomessa. Omaishoitajaliitto liittyi verkostoon 2022. Työssäkäyvät omaishoitajat olivat aiheena Pähkinänsärkijät-verkoston tapaamisessa 17.3. Helsingissä. Suomen omaishoidon verkosto ja Omaishoitajaliitto sekä Monimuotoiset perheet ry pitivät alustukset. Paikalla oli kymmenen osallistujaa ja edustajia kahdeksasta eri yhdistyksestä, joista neljä verkoston yhdistyksiä. Tapaamisessa jaettiin ajankohtaista tutkimustietoa ja työstettiin ideoita erityislapsiperheiden työssäkäynnin helpottamiseksi.

Autismiliiton ja ADHD-liiton kanssa yhteistyössä järjestettiin 4.10. Omaishoito neurokirjon perheissä -webinaari. Puheenvuoroissa kuultiin neurokirjon perheiden haasteista, omaishoidon tuen hakemisesta ja Autismiliiton tekemästä kyselystä omaishoitoperheille. Webinaariin osallistui 57 henkilöä. Tallennetta on katsottu 421 kertaa.

Vuoden teemat toiminnassa

Toimintavuonna verkoston teemana oli monikulttuuristen omaishoitoperheiden tukeminen ja omaishoitajien kohtaaminen.

AlueAvain-etäkoulutuksessa 27.4. keskusteltiin monikerroksisten haasteiden kanssa painivien omaishoitoperheiden tilanteista. Puhujia oli Monimuotoiset perheet -verkostosta, Suomen Punaisesta Rististä, Pääkaupunkiseudun Omaisneuvo-toiminnasta ja Varsinais-Suomen FinFamiltä. Koulutuksessa jaettiin tietoa omaishoitajien tukemisesta erilaisissa tilanteissa ja tuotiin esille erityisesti monimuotoisten perheiden

ja maahanmuuttajaperheiden huomioiminen toiminnassa. Osallistujia oli 27. Palautteissa kiitettiin tapahtumaa uusista ajatuksista ja tiedon laajentamisesta.

Elokuussa verkoston nettisivuille koottiin tiedot monikulttuuristen perheiden tukemisesta. Sivulla on tietoa esimerkiksi eri kielillä tarjolla olevasta omaishoitotiedosta ja -oppaista sekä vinkkejä järjestöjen tarjoamasta tuesta vieraskielisille ja monikulttuurisille perheille. Myös ammattilaisille on tietoa verkoston järjestöjen kokemuksista monikulttuuristen perheiden kanssa toimimisesta eri hankkeissa ja vinkkejä lisäkouluttautumiseen.

Verkoston syksyn seminaarin aiheena oli omaisen kohtaaminen. Ohjelmassa käsiteltiin, miten omaishoitajat tulevat kohdatuksi asiakkaina ja mitkä ovat hyviä kokemuksia ja käytäntöjä omaisten kanssa toimimisessa. Puhujina aiheesta oli palveluohjaajia, järjestöjen edustajia, sairaalan sosiaalityöntekijöitä ja kokemustoimijoita. Helsingissä 2.11. järjestettyyn verkoston seminaariin osallistui 16 henkeä paikalla ja 46 etäyhteyden avulla.

Alueellisille verkostoryhmille koulutusta ja välineitä vaikuttamiseen

Alueelliset verkostoryhmät toimivat itsenäisesti paikallisista lähtökohdista. Alueelliset verkostoryhmät ovat toimineet aktiivisesti muun muassa Keski-Pohjanmaalla ja Satakunnassa. Folkhälsan koordinoi kolmea ruotsinkielistä ryhmää.

Suomen omaishoidon verkoston alueelliset verkostoryhmät järjestävät itsenäisesti alueellisia ja paikallisia koulutustilaisuuksia, virkistyspäiviä sekä tapaamisia hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Omaishoidon verkosto tukee uusien alueellisten verkostoryhmien perustamisessa, aloitustilaisuuden järjestämisessä ja järjestökontaktien etsimisessä.

Verkoston koordinaattori otti yhteyttä alueellisiin verkostoihin vuoden aikana, osallistui kolmeen alueellisen verkoston kokoukseen ja järjesti pääkaupunkiseudun Pääomaverkoston tapaamista useamman vuoden tauon jälkeen. Valtakunnallinen verkosto tuki alueellisten työryhmien toimintaa myös viestinnällä ja koulutuksella. Alueellisia verkostoja on nyt aktiivisena neljä enemmän kuin vuosi sitten.

Omaishoitajaliiton aluetyö järjesti yhdessä Suomen omaishoidon verkoston kanssa valtakunnallisen VerkostoAvain-koulutuksen 16.2. Etäkoulutuksessa kuultiin erinomaisia esimerkkejä yhdistysten tekemästä vaikuttamistyöstä hyvinvointialueilla. Kuntien edustajat kertoivat omaishoitokeskusten perustamisesta ja järjestöt omaisten huomioimisesta palvelupoluilla. Osallistujia oli 57 yhdeksästä eri verkoston järjestöstä. Tilaisuus sai hyödyllisyydessä hyvän arvosanan 4,7/5. Palautteissa kiitosta annettiin työkaluista vaikuttamistyöhön.

Verkosto vaikutti myös Eurocaresissa

Suomen omaishoidon verkosto on eurooppalaisen Eurocarers-verkoston jäsen. Verkoston puheenjohtaja Jonna Skand osallistui Eurocarersin vuosikokoukseen 1.–2.6.

Lisäksi hän oli mukana verkoston edustajana kahdessa Eurocarersin Policy Working Groupin työkokouksessa sekä yhdessä Eurocarersin Research Working groupin kokouksessa. Kansainvälisestä toiminnasta välitettiin tietoa verkoston tiedotteessa ja kokouksissa työvaliokunnalle ja vuosikokoukselle. Euroopan omaishoitajien päivä 6.10. ja sen tasa-arvon teema näkyi verkoston sosiaalisen median viestinnässä ja tiedotteessa.

Suomen omaishoidon verkoston tapahtumat			
Ajankohta	Paikkakunta	Tilaisuus	Osallistujamäärä
16.2.	verkossa	VerkostoAvain	57
17.3.	Helsinki	Pähkinäsärkijät-verkoston tapaaminen, aiheena työssäkäyvät omaishoitajat	10
29.3.	verkossa	Miniwebinaari hyvistä käytännöistä Ikäinstituutin ja VALLI ry: n kanssa	20
27.4.	verkossa	AlueAvain-webinaari, Päin perhettä – Tuetaan monikerroksellisten haasteiden kanssa eläviä omaishoitoperheitä	27
15.9.	Helsinki	Pääomaverkoston aktivointitapaaminen	10
4.10.	verkossa	Omaishoito neurokirjon perheissä - webinaari	57
2.11.	hybridi	Seminaari: omaishoitajien asiakaskohtaaminen	62

Taulukko 11: Suomen omaishoidon verkoston tapahtumat vuonna 2022.

Monipuolista viestintää omaiskysymyksissä

Verkosto viesti aktiivisesti somessa ja verkkosivuillaan ajankohtaisista asioista. Verkkosivut, Twitter ja Facebook olivat aktiivisesti käytössä, ja vuoden teeman mukaisesti monikulttuuristen perheiden tukeminen ja omaishoitajien kohtaaminen näkyivät viestinnässä. Monikulttuuristen omaishoitoperheiden tukemisen verkkosivun sisällöstä tehtiin myös teematiedote, jota välitettiin sähköpostitse, ja verkkosivuista annettiin tietoa verkoston Facebook-sivuilla ja Twitterissä. Sosiaalisen median viestinnässä tuotiin esille myös hyvinvointialueen tuomia muutoksia ja jaettiin verkoston kannanottoa omaishoidon kansallisesta kehittämisestä.

Verkoston valtakunnallisille ja alueellisille vastaaville tiedotettiin sähköpostitse säännöllisesti omaishoitoon liittyvistä uutisista ja verkoston jäsenjärjestöjen omaishoitoon liittyvistä tapahtumista ja hankkeista. Jäsenjärjestöille lähetettiin Verkostotiedote seitsemän kertaa vuoden aikana sekä teematiedotetta monikulttuuristen omaishoitoperheiden tukemisesta. Jäsenjärjestöt toimittivat aktiivisesti tiedotteeseen sisältöä. Jakelussa oli noin 100 henkeä. Näiden lisäksi samalla jakelulla lähti viisi viestiä omaishoidosta ja ajankohtaisista tapahtumista.

Verkoston tapahtumista kerrottiin lisäksi Omaishoitajaliiton sähköisissä omaishoitotiedotteissa ja yhdistyskirjeissä. Verkostolla oli Twitter-tili, jolla oli noin 400 seuraajaa. Facebookissa seuraajia oli 560. Erilaisia Facebook-postauksia tehtiin noin 80, syksyllä etenkin monikulttuuristen perheiden tukemisesta. Viestintävastaavien etätapaaminen ja laaja viestinnällinen yhteistyö eivät toteutuneet omaishoitajien viikolla, koska marraskuussa julkaistiin uudet verkkosivut ja koordinaattorin aika meni niiden työstämiseen. Omaishoitajien viikolla oli tarjolla somepostauspohja verkostolle. Verkoston uudet selkeämmät ja modernimmat verkkosivut julkaistiin 15.11. osana Omaishoitajaliiton verkkosivu-uudistusta.

Verkoston valtakunnallista ja paikallista toimintaa esiteltiin muun muassa Omaishoitajaliiton AlueAvain-koulutuksissa ja verkoston jäsenten tapahtumissa.

Loppuvuonna verkostossa ideoitiin yhdessä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön ja Perhehoitoliiton kanssa videota omaishoitajien vapaista. Videossa kerrotaan vapaiden pitämisen tavoista ja esitellään erityisesti kotona tarjottavia hoitomuotoja. Kuvaukset aloitettiin marraskuussa ja video julkaistiin helmikuussa 2023.

Resurssit

Omaishoitajaliitto koordinoi Suomen omaishoidon verkostoa ja vastaa sen hallinnosta. Verkoston toiminta katettiin STEA-hankeavustuksella.

Verkostossa toimi osa-aikainen suunnittelija 50 prosentin työajalla ja lisänä oli järjestöpäällikön osittainen työpanos.

Verkoston jäsenet vuonna 2022

- ADHD-liitto ry
- Aivoliitto ry
- Aivovammaliitto ry
- Autismiliitto ry
- Epilepsialiitto ry
- Folkhälsans Förbund rf
- Ikäinstituutin säätiö sr
- Invalidiliitto ry
- Kehitysvammaisten Palvelusäätiö sr
- Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
- Lasten omaishoitajat ry
- Leijonaemot ry
- Mielenterveysomaisten keskusliitto – FinFami ry
- Muistiliitto ry
- Munuais- ja maksaliitto ry
- Neuroliitto ry
- Omaisena edelleen ry
- Omaishoitajaliitto ry
- Liikehäiriösairauksien liitto ry
- Perhehoitoliitto ry

Omaishoitajaliitto ry

- Suomen Punainen Risti
- Suomen Syöpäpotilaat ry
- Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry
- Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry

Miten jaksat omaishoitaja? -hanke vahvisti mielen hyvinvoinnista puhumista

Miten jaksat omaishoitaja? -hankkeen tavoitteena on vahvistaa omaishoidon asiakasohjaajien mielenterveysosaamista kehittämällä puheeksi ottamisen välineitä asiakastyöhön. Hanke toteuttaa mielenterveysstrategian tavoitteita ja lisää mielenterveysosaamista kunnissa.

Hankkeen kohderyhmänä ovat omaishoidon ohjauksessa työskentelevät työntekijät sekä heidän ohjaustyössään kohtaamansa moninaiset omaishoitajaperheet.

Hanke toteutettiin yhdessä Mikkelin seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n, Napapiirin Omaishoitajat ry:n ja Tampereen Omaishoitajat ja Läheiset ry:n kanssa sekä näiden yhdistysten alueilla toimivien hankkeeseen sitoutuneiden kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan hankkeen piti toteutua vuosina 2021–2022. Hanke sai kuitenkin jatkorahoituksen kesäkuun 2023 loppuun saakka.

Toimintavuonna hanke järjesti koulutuksia ja työpajoja, aloitti itsehoitomateriaalin ja puheeksi ottamisen toimintamallin kehittämisen sekä nosti esiin omaishoitajien mielen hyvinvoinnin vahvistamisen merkityksen viestinnässä ja luennoilla.

Koulutuksia ja viestintää mielen hyvinvoinnin teemoista

Hanke järjesti koulutuksia ja luentoja omaishoitajien mielen hyvinvoinnin puheeksi ottamisesta ja jaksamisen tukemisesta. Tilaisuuksia pidettiin kuntien omaishoidon työntekijöille, muille omaishoitajia kohtaaville toimijoille sekä kaikille kiinnostuneille.

Palautekyselyiden perusteella osallistujat kokivat koulutukset erittäin hyödyllisiksi. Keskiarvo koulutuksen hyödyllisyydestä oli 4,7 asteikolla 1–5 (N=107). Koulutusten koettiin lisäävän ymmärrystä mielen hyvinvoinnista sekä antavan uusia näkökulmia, kehittämisideoita ja keinoja omaan työhön.

Lisäksi pilottialueiden työntekijöille ja yhdistysten toimijoille järjestettiin kolme työpajaa, joissa kehitettiin yhdessä hankkeen sisältöjä, kuten puheeksi ottamisen työkalua ja itsehoitomateriaalia.

Miten jaksat omaishoitaja? -hankkeen koulutukset ja työpajat			
Ajankohta	Paikka	Tilaisuus	Osallistujamäärä
8.2.	Verkossa	Työpaja III	20
15.2.	Verkossa	Koulutus: Omaishoitajien mielen hyvinvoinnin tuki asiakasohjaajan työssä	120
18.5.	Verkossa	Työpaja IV	11
28.9.	Verkossa	Koulutus: Kriisissä olevan omaishoitajan kohtaaminen	155
16.12.	Verkossa	Työpaja V	7

Taulukko 12. Miten jaksat omaishoitaja? -hankkeen koulutukset ja työpajat vuonna 2022.

Miten jaksat omaishoitaja? -hankkeen alustukset			
Ajankohta	Paikka	Tilaisuus	Osallistujamäärä
12.5.	Hybridi	Ikääntyminen ja mielen hyvinvointi -seminaari, Ikäinstituutti ja THL	300
31.8.	Verkossa	Iäkkäiden palveluiden kehittäminen – teemana iäkkäiden omaishoito, THL, Sote-uudistus	230
28.9.	Verkossa	Kansallinen verkostotilaisuus: Päihdeasiakkaan varhainen tuki ja hoito, THL, Sote-uudistus	470
2.11.	Hybridi	Omaishoitajien kohtaaminen, Suomen omaishoidon verkosto	Näkyä muualla

Taulukko 13. Miten jaksat omaishoitaja? -hankkeen alustukset vuonna 2022.

Hankkeesta ja mielen hyvinvoinnin teemoista viestittiin Omaishoitajaliiton internetsivuilla, Lähellä-lehdessä, yhdistysverkossa ja sosiaalisen median kanavissa. Lisäksi julkaistiin mielipidekirjoituksia alueellisissa sanomalehdissä sekä blogikirjoitus Innokylässä.

Materiaalin tuottaminen käynnistyi

Hanke aloitti itsehoitomateriaalin tuottamisen omaishoitajille sekä puheeksi ottamisen välineiden kehittämisen asiakasohjaajille. Tuotettavan materiaalin määrää vähennettiin suunnitellusta. Sekä kirjallisten että audiovisuaalisten materiaalien valmistuminen siirtyi jatkohankkeessa tehtäväksi.

Hankesuunnitelmassa olleiden kuntakohtaisten palvelupolkujen mallintamisesta luovuttiin hyvinvointialueiden tulon myötä ja kehitettävää mallia laajennettiin yleiseksi mielen hyvinvoinnin puheeksi ottamisen toimintamalliksi. Toimintamallia rakennettiin

yhteistyössä jäsenyhdistysten työntekijöiden ja kuntatoimijoiden kanssa, ja se tehdään valmiiksi jatkohankkeessa keväällä 2023.

Resurssit

Hankkeessa työskenteli hankekoordinaattori. Lisäksi viestinnän toteuttamiseen käytettiin ulkopuolista palveluntuottajaa Omaishoitajaliiton viestintäresurssien muutosten vuoksi. Hankkeen rahoituksesta 80 prosenttia saatiin sosiaali- ja terveysministeriöstä. Hanke kuuluu osahankkeena Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoimaan mielenterveysstrategiaa toimeenpanevien hankkeiden kokonaisuuteen.

Tunne voimavarasi -yhteistyöhanke tuki ikääntyviä omaishoitajanaisia

Tunne voimavarasi – ikääntyvien omaishoitajanaisten aggressio voimavaraksi -hanke oli Miina Sillanpään Säätiön, Omaishoitajaliiton, Maria Akatemian ja Kuntoutussäätiön yhteishanke, jota hallinnoi ja koordinoi Miina Sillanpään Säätiö. Hanke toteutettiin vuosina 2020–2022.

Hankkeen tavoitteena oli

- edistää ikääntyvien omaishoitajanaisten hyvinvointia ja jaksamista
- ehkäistä omaishoitosuhteissa tapahtuvaa kaltoinkohtelua
- lisätä omaishoitajia kohtaavien ammattilaisten ja vapaaehtoisten osaamista väkivallan tunnistamiseksi ja puheeksi ottamiseksi.

Kohderyhmänä olivat yli 60-vuotiaat omaishoitajanaiset, jotka käyttävät tai pelkäävät käyttävänsä väkivaltaa sekä omaishoitajia kohtaavat ammattilaiset ja vapaaehtoiset.

Omaishoitajaliitto toi hankkeeseen omaishoidon asiantuntemusta ja verkostoja. Liitto koordinoi hanketoimijoiden ja hankkeessa mukana olevien omaishoitajayhdistysten välistä yhteistyötä sekä vastasi hankkeen tulosten ja tuotosten levittämisestä valtakunnallisesti omaishoitajayhdistyksiin. Lisäksi liitto osallistui asiakastyöhön, materiaalin tuottamiseen, koulutusten järjestämiseen, viestintään ja kehittäjäryhmän toiminnan toteutukseen.

Vuosi 2022 oli hankkeen viimeinen toimintavuosi. Toimintavuonna jatkettiin yksilö- ja vertaistuen tarjoamista ikääntyville omaishoitajanaيسille, julkaistiin vertaisryhmämalli sekä levitettiin ja juurrutettiin hankkeessa kertynyttä tietoa ja kehitettyjä materiaaleja viestinnän ja koulutusten avulla.

Vertaisryhmistä hyvinvointia ja voimavaroja arkeen

Toimintavuonna järjestettiin neljä ohjattua vertaistukiryhmää, joihin osallistui yhteensä 20 omaishoitajaa. Ryhmiä toteutettiin yhteistyössä Napapiirin Omaishoitajat ry:n, Satakunnan Omaishoitajat ry:n ja Pohjois-Savon Omaishoitajat ry:n kanssa. Ryhmätyöskentelyä edelsi yksilökeskustelu työntekijän kanssa. Yksilökeskusteluja käytiin 30 omaishoitajan kanssa.

Palautekyselyn (N=16) perusteella omaishoitajat hyötyivät vertaisryhmään osallistumisesta (ka. 4,2 asteikolla 1–5) ja saivat työkaluja ja voimavaroja arkeensa (ka. 4,1 asteikolla 1–5).

Omaishoitajayhdistysten kanssa käytiin palautekeskustelut. Keskusteluissa nousi esiin, että työntekijöiden osaaminen kaltoinkohtelun ennaltaehkäisystä oli lisääntynyt ja ryhmämallia aiottiin hyödyntää yhdistyksessä jatkossakin joko sellaisenaan tai poimimalla siitä teemoja osaksi muuta toimintaa.

Hankeaikana toteutetuista vertaisryhmistä saatujen kokemusten sekä arviointitiedon pohjalta kehitettiin ryhmämalli omaishoitosuhteissa tapahtuvan kaltoinkohtelun

ennaltaehkäisyyn. Ryhmämallista julkaistiin sähköinen ohjaajan opas sekä neljä koulutusvideota. Materiaalit saivat kiinnostuneen vastaanoton.

Tiedon ja materiaalin levittämistä

Toimintavuonna järjestettiin hankkeen väliseminaari, ryhmämallin ohjaajakoulutuksia, TunneVaaka®-infotilaisuuksia, webinaareja ja luentoja, joissa levitettiin hankkeessa kertynyttä tietoa ja kehitettyjä materiaaleja. Tilaisuuksia oli 24, ja niihin osallistui yhteensä noin 770 henkilöä. Hanke oli mukana myös Kehittyvä vanhustyö -messuilla.

Lisäksi tehtiin valmiiksi ja pilotoitiin opintojakso omaishoitosuhteessa tapahtuvan kaltoinkohtelun ehkäisystä ja tunnistamisesta yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Verkossa toteutettava opintojakso on ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden valittavissa osaksi opintojaan.

Hankkeen teemoista julkaistiin lehtiartikkeleja sekä viestittiin hankeorganisaatioiden uutiskirjeissä, tiedotteissa, some-kanavissa ja verkkosivuilla.

Resurssit

Omaishoitajaliitto oli mukana Tunne voimavarasi -hankkeessa 50 % henkilötyövuosipanoksella. Hankkeessa työskenteli suunnittelija. Omaishoitajaliiton toiminnanjohtaja osallistui hankkeen ohjausryhmään ja kehittämisspällikkö projektiryhmään.

Apurahoja Wihurin yhteisöpalkinto -rahastosta

Omaishoitajaliitto myöntää apurahoja eri alojen kehittämishankkeisiin tai tutkimuksiin, jotka

- hyödyttävät laajasti omaishoitajia erilaisissa arkisissa omaishoitotilanteissa ja/tai
- osoittavat ratkaisuvaihtoehtoja omaishoitajien kohtaamiin ongelmiin.

Apurahat jaetaan liiton saamasta Wihurin yhteisöpalkinto -rahastosta. Jenny ja Antti Wihurin rahasto myönsi yhteisöpalkintona 100 000 euroa Omaishoitajaliitolle 9.10.2019. Liitto perusti lahjoituksesta rahaston, josta apurahoja jaetaan.

Omaishoitajien lukupiiri

Omaishoitajien lukupiiri tarjosi mahdollisuuden monikanavaisen lukupiirin perustamisen omaisille. Hankkeen tavoitteena oli edistää omaishoitajien mielen hyvinvointia ja tukea Omaishoitajaliiton toimintamuotoja sekä jäsenyhdistysten toimintaa.

Lukupiiriä varten perustettiin Facebook-ryhmä. Omaishoitajaliiton verkkosivuilla esiteltiin kuukauden kirja –yhteensä kahdeksan. Verkkosivulta voi ladata tulostettavan version kuukauden kirjan esittelystä, jota voitiin käyttää esimerkiksi yhdistyksien lukupiireissä. Omaishoitajien lukupiiriä isännöi vapaa toimittaja Ari Liimatainen.

Luovuuspakka

Ekspressiivisen taideilmaisun ohjaaja Taina Semi kehitti luovuuspakkan, joka tarjoaa ideoita arjen luoviin ja toiminnallisiin hetkiin aikuisista läheisistään huolehtiville omaishoitajille ja perheenjäsenille. Kortteja voi käyttää kuka tahansa ja minkä ikäisenä vaan yksin tai ryhmässä.

Luova toiminta aktivoi aisteja, kehittää mielikuvitusta ja herättää tunteita. Säännöllisesti käytettyinä harjoitukset aktivoivat ”luovuuden lihasta”. Luovuuden harjoittaminen liittyy vahvasti ihmisen hyvinvointiin. Luovuus synnyttää elinikäisen oppimisen kulttuuria.

Luovuuspakka sisältää 50 ideakorttia ja kaksi ohjekorttia. Luovuusharjoitukset on jaoteltu eri teemojen mukaan, kuten sanataide, identiteetti, luova liike, ilottelu aisteille, musiikin kieli ja taidekokeiluja.

Omaishoitajaliitto painatti luovuuspakkan. Lisäksi kortit julkaistiin pdf-tiedostona Omaishoitajaliiton verkkosivuilla sekä Yhdistysverkossa. Luovuuskorttien graafisesta ilmeestä vastasi Anna Semi.

Muut myönnetyt apurahat

Asiantuntijaopettaja, työnohjaaja Marja Keväjäarvi:

Omaishoitajien kokemuksia työnohjauksesta, väitöskirjatutkimus

Sosionomi (AMK), KTM Kati Partti:

Lapsen osallisuuden toteutumisesta ja kokemuksista omaishoidon palvelutarpeen arvioinnin tilanteissa, väitöskirjatutkimus

Luottamusjohto, henkilöstö ja talous

Hallitus piti kahdeksan kokousta, joista kaksi toteutui sähköpostilla. Hallitustyöskentelyssä oli keskeistä strategian päivitysprosessi ja eduskuntavaaleihin suuntautuvan vaikuttamisen linjaukset. Talous- ja henkilöstöasioita käsitellyt työvaliokunta kokoontui kahdeksan kertaa.

Huhtikuussa Helsingissä järjestettyyn kevätkokoukseen osallistui 21 edustajaa 19 yhdistyksestä. Lokakuussa Hämeenlinnassa järjestettyyn syyskokoukseen osallistui 21 edustajaa 21 yhdistyksestä. Kokousedustajien oli mahdollista osallistua molempiin kokouksiin myös etänä.

Henkilöstössä paljon muutoksia luonnollista syistä

Henkilöstöä oli keskimäärin 24, mukaan lukien provisiopalkkaiset tukijäsenhankkijat. Omaishoitajaliitto kuuluu työnantajana Hyvinvointiala Hali ry:hyn. Liitto jatkoi Väestöliiton perheystävällinen työpaikka -tunnuksen hakemisprosessia. Työsuojelutoimikunta kokoontui viisi kertaa. Työterveyshuollosta vastasi Terveystalo Oy.

Henkilömuutoksia aiheuttavat ns. luonnolliset syyt, kuten eläköityminen, määräaikainen työsuhde ja uusien työntekijöiden perehdyttäminen kuormittivat henkilökuntaa, mutta mahdollistivat myös toimintojen uudistamista.

Tulos suunnitelman mukainen

Liiton taloudellinen tulos oli alijäämäinen 17 522,75 euroa (ylijäämää 25 756,62 euroa v. 2021). Taseen loppusumma oli 865 818,18 euroa (964 818,97 euroa v. 2021).

Hallituksen tammikuussa 2022 hyväksymän suunnitelman mukaan tuloksen arvioitiin olevan vuoden lopussa alijäämäinen 29 800 euroa, kun noin puolen henkilötyövuoden henkilöstökulut olisi katettu omasta toimintapääomasta. Alijäämä jäi suunniteltua pienemmäksi.

K-kauppiasliitolta saatiin 110 000 euron lahjoitus jäsenyhdistysten ikääntyneille omaishoitajille suunnattuun virkistystoimintaan, josta jaettiin 59 766,23 euroa. Lahjoitusta jaettiin jäsenyhdistyksille 59 766,23 euroa. Vuoden lopussa jakamatta oli 50 233,77 euroa, mikä jaetaan alkuvuonna 2023. Vuonna 2022 jakamatta jäänyt lahjoituksen osa on taseessa saatuna ennakkona.

Taseen loppusummaa pienensivät käyttämättä jääneet, palautetut STEA-avustukset yhteensä 133 228 euroa. Poistoja tehtiin 6 518,28 euroa (3 317,36 euroa v. 2021). Ne liittyvät pääosin Hämeentie 105 -toimitilan keittiön ja sosiaalitalan korjauksiin vuosina 2020 ja 2022.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat 1 843 008,92 euroa (1 787 593,88 euroa v. 2021). Suurin varsinaisen toiminnan kuluerä oli henkilöstökulut 1 101 515,06 euroa, joka oli noin 60 prosenttia varsinaisen toiminnan kuluista (1 114 181,22 euroa, v. 2021). STEAn

myöntämiä avustuksia nostettiin 1 365 480 euroa. Käytettyyn avustusmäärään vaikuttivat vuodelta 2021 siirtyvät avustukset (85 663,54 euroa) ja vuodelle 2023 siirtyvät avustukset (38 573,72 euroa). Jäsenyhdistyksille delegoitiin jäsenjärjestöavustuksina 63 350 euroa.

Suurin varainhankinnan tuotto syntyy yhdistysten jäsenmaksuosuuksista liitolle: 129 999 euroa (12,50 euroa/jäsen). Jäsenmäärä ja siten jäsenmaksut vähenivät seitsemän prosenttia vuodesta 2021. Liiton saamat tukijäsenhankinnan tuotot olivat noin 80 000 euroa.

Liiton vuodesta 2020 kehittämä tukijäsenhankinta on vahvistuva oma varainhankinnan muoto, jonka nettotuotto oli jo yli 27 000 euroa toimintavuonna. Liitto sai Lähellä-lehden ilmoitusmyyntituottoja 14 031 euroa. Yritysyhteistyötuotot Essity Oy:ltä, Esperi Care Oy:ltä ja Suvanto Care Oy:ltä olivat 28 000 euroa. Lisäksi liitolla oli pienimuotoista tuotemyyntiä, ja liitto sai joitakin pieniä lahjoituksia.

Omaishoitajaliiton Helsingissä sijaitsevan keskustoimiston kahteen erilliseen toimistohuoneiston hallintaan oikeuttavat osakkeet ovat liiton omistuksessa kiinteistö Oy Helsingin Hämeentie 105:ssä. Huoneistojen hankintoihin saatua RAY-investointiavustusta, 294 100 euroa, koskee palautusehdot vuosiin 2024 ja 2026 saakka. Toimistohuoneistojen kirjanpitoarvo on 170 309,92 euroa. Liiton aluetoimistot sijaitsevat vuokratiloissa Oulussa, Kuopiossa, Tampereella ja Salossa.

Liiton varoja oli sijoitettuna rahasto-osuuksiin kirjanpitoarvoltaan 399 626,34 euroa 31.12.2022. Rahasto-osuuksien markkina-arvo oli 415 267,05 euroa. Lisäksi on 150 000 euron arvosta OP tuotto-osuutta pääomasijoituksena. Arvonalennuksia kirjattiin 6 239,74 euroa. Sijoitukset tuottivat 5 176,85 euroa.

Vuonna 2019 saadusta 100 000 euron lahjoituksesta perustetusta Wihurin yhteisöpalkinto -rahastosta maksettiin tutkimusapurahoina 11 000 euroa ja muina kuluina 4 930 euroa. Rahaston pääoma oli 72 070 euroa toimintavuoden lopussa.

Taloushallinto hoidettiin Rantalainen Oy:n kanssa kokonaisuudessaan. Aiemmin Rantalainen Oy vastasi palkkahallinnosta, mutta vuodesta 2022 lähtien myös kirjanpidosta, maksuliikenteestä ja tilinpäätöksen laatimisesta.

Varainhankintaa kehitettävä

Valtionavustukset siirtyvät vuodesta 2024 lähtien valtionbudjettiin, ja uhkana on, että järjestöille jaettavat avustukset vähenevät lähivuosina. Vuonna 2022 liiton tulorahoituksesta 74 prosenttia oli Veikkauksen voittotuloista jaettavia STEA-avustuksia. Liitto on luonut vuodesta 2020 lähtien tukijäsenhankinnan, jonka nettotuotto oli yli 27 000 euroa vuonna 2022.

Oman varainhankinnan kehittämistä jatketaan. Lisäksi tarvitaan uusia avustusrahoituslähteitä. Liiton on myös pidettävä huoli omaishoidon ja liiton toiminnan näkyvyydestä myös lahjoitusten saamiseksi. Näkyvyydestä hyötyvät myös jäsenyhdistykset omassa vaikuttamis- ja varainhankintatoiminnassaan.

Luottamushenkilöt ja henkilöstö

Hallitus

Puheenjohtaja

Sari Raassina, johtaja, sosiaali- ja terveystieteiden erikoistutkija, Kuntaliitto

Varapuheenjohtajat

Mali Soininen, KM, yksikönjohtaja (eläkkeellä)

Tarja Välimäki, TtT, dosentti

Jäsenet

Laura Kalliomaa-Puha, OTT, professori

Hannu Koivula, Omaishoidon kokemusasiantuntija

Raija Kontiosalo, KM, SHO

Merja Kyllönen, kansanedustaja

Eero-Veikko Niemi, IT-ammattinharjoittaja

Ritva Särkkä, TM

Martti Talja, professori

Oona Ylönen, VTL, työelämäprofessori

Esittelijä

Sari-Minna Tervonen, toiminnanjohtaja, KM, eMBA

Sihteeri

Merja Ojanen, hallintovastaava

Työvaliokunta

Sari Raassina, puheenjohtaja

Mali Soininen

Tarja Välimäki

Sari Tervonen, toiminnanjohtaja, sihteeri

Lähellä-lehden toimitusneuvosto

Tarja Välimäki, hallituksen jäsen, puheenjohtaja

Aira Korhonen, Laukaan Omaishoitajat SAMARIA ry

Mailis Linnola, Kankaanpään Seudun Omaishoitajat ja Läheiset ry

Minna Mäenpää, Hiiden Omaishoitajat ry

Heidi Puumalainen, Keski-Uudenmaan Omaishoitajat ja Läheiset ry

Liitosta:

Kaisa Parviainen, kehittämisspäällikkö

Sari Tervonen, toiminnanjohtaja, päätoimittaja

Ismo Laukkarinen, viestinnän asiantuntija, sihteeri

Rahkeet riittämään -hanke 2020–2022

Laura Kalliomaa-Puha, hallituksen jäsen pj.
Eija Koivuranta, toimitusjohtaja, Väestöliitto ry
Mervi Ruokolainen, erikoistutkija, Työterveyslaitos
Päivi Tillman, erikoistutkija, Kela (ohjausryhmässä yksityishenkilönä)
Sari Jokinen, asiantuntija, THL
Tiina Sihto, tutkijatohtori, CoE AgeCare – ikääntymisen ja hoivan
huippututkimusyksikkö, Jyväskylän yliopisto
Meeri Rinta-Jouppi, Jokilaaksojen omaishoitajat ja läheiset ry; omaishoitajayhdistysten
edustaja
Liitosta:
Matti Mäkelä, projektipäällikkö
Johanna Sottinen, suunnittelija, siht.
Sari Tervonen, toiminnanjohtaja

Suomen omaishoidon verkoston työvaliokunta

Jonna Skand, Folkhälsans Förbund rf, pj.
Nina Hovén-Korpela, ADHD-liitto ry
Karoliina Beckman, Mielenterveysomaisten keskusliitto - FinFami ry
Ylva Krokfors, Invalidiliitto ry
Paula Noronen, Ikäinstituutin säätiö sr
Eeva Virkkunen, Lasten Omaishoitajat ry
Liitosta:
Pilvi Nummelin, siht.

Miten jaksat omaishoitaja? -hankkeen ohjausryhmä

Marja Keväjärvä, Oulun seudun omaishoitajat ry:n pj., Koulutuskuntayhtymä OSAO, pj.
Sirkkaliisa Heimonen, Ikäinstituutti
Sinikka Kaakkuriniemi, Mieli ry
Sarianna Maaranen, Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen ky
Tarja Välimäki, Itä-Suomen yliopisto, Omaishoitajaliiton hallituksen jäsen
Liitosta:
Hanna Savela, hankekoordinaattori
Sari Tervonen, toiminnanjohtaja

Henkilökunta

Gehring Sandra, koulutussuunnittelija, poissa 1.1.–1.7.
Heino Malla, koordinaattori
Hyvärinen Terhi, viestinnän asiantuntija, 1.9. lähtien
Järnstedt Pia, aluekoordinaattori, Länsi-Suomi
Kataja-Rahko Minna, suunnittelija 14.2.–14.9. ja aluevastaava 15.9.lähtien
Kautto Emilia, some-toimittaja, 19.9. lähtien
Kokko Tiina, viestintäpäällikkö, poissa 1.1.–31.12.
Koponen Elina, suunnittelija/koordinaattori
Laukkarinen Ismo, viestinnän asiantuntija
Lehtinen Tiina, talouspäällikkö 28.2. saakka
Linnavirta Matilda, aluevastaava
Maunula Kukka-Maaria, aluevastaava, Itä-Suomi, poissa 10.10.–31.12.
Mäkelä Matti, projektipäällikkö, Etelä-Suomi
Nummelin Pilvi, suunnittelija
Nurmi Anu, assistentti
Ojanen Merja, hallintovastaava
Parviainen Kaisa, kehittämispäällikkö
Purhonen Merja, järjestöpäällikkö, 31.10. saakka
Savela Hanna, koordinaattori
Sottinen Johanna, suunnittelija
Tervonen Sari-Minna, toiminnanjohtaja
Timoskainen Juha, koordinaattori
Vierula Kirsi, suunnittelija

Liitolla oli myös
konsultoiva lakimies Yrjö Mattila
3 sivutoimista tukijäsenhankkijaa

LIITE 1 Liiton keskeisiä kansallisia ja kansainvälisiä järjestöyhteistyökumppaneita

European Association Working for Carers Eurocarers

Folkhälsans Förbund

Ikäinstituutti

International Alliance for Caregiving Organisations

Kansallinen asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

Kehitysvammaisten Palvelusäätiö

Kehitysvammaisten Tukiliitto

Maaseudun Terveys- ja lomahuolto MTLH

Mielenterveysomaisten keskusliitto – FinFami

Miina Sillanpään Säätiö

Muistiliitto

Opintotoiminnan Keskusliitto

Perhehoitoliitto

Sosiaali- ja terveysalan turvallisuustoimikunta

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK

Suomen sosiaali ja terveys SOSTE

Valtaa vanhuus verkosto

Liitto tekee paljon yhteistyötä myös muiden tahojen kanssa. Liitolla on edustajia lukuisissa paikallisissa verkostoissa. Hankkeilla on myös monenlaisia verkostoja ja kumppanuuksia.